

Formularul tipizat al documentului de analiză a impactului

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului de reglementare asupra proiectului politicii fiscale și vamale 2020
Data:	25.11.2019
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Finanțelor
Subdiviziunea:	Direcția politici fiscale și vamale
Persoana responsabilă și datele de contact:	Dorel Noroc, Secretar de Stat dorel.noroc@mf.gov.md 022-26-25-00
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
<p>Exercițiul de elaborare a politicii fiscale și vamale reprezintă o activitate ce se desfășoară periodic ca urmare a propunerilor înaintate în adresa Ministerului Finanțelor și a constrângerilor depistate în procesul de aplicare a legislației fiscale și vamale.</p> <p>Proiectul este unul comprehensiv și cuprinde mai multe propuneri care vin să modifice o serie de norme prevăzute în actele legislative precum Codul fiscal, Codul vamal și alte legi conexe.</p> <p>De asemenea, politica fiscală și vamală reprezintă un mecanism important de intervenție a statului cu scopul de a asigura nivelul necesar de venituri bugetare precum și în vederea impulsivării proceselor economice.</p> <p>Temeiurile inițierii procesului de elaborare a proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte legislative derivă din necesitatea perfecționării și ajustării legislației fiscale și vamale la evoluția proceselor economice și sociale precum și din necesitatea asigurării veniturilor bugetare necesare acoperirii cheltuielilor.</p> <p>Modificările respective vor soluționa o serie de probleme precum:</p> <p>1. <i>Problema:</i> Noțiunea de sucursală, după intrarea în vigoare a noilor prevederi ale Codului civil, nu se regăsește în Codul fiscal, agenții economici fiind în incertitudine în partea ce ține de tratamentul fiscal aplicat acestora.</p> <p><i>Soluția:</i> Calificarea sucursalei nerezidentului în Republica Moldova, din punct de vedere fiscal, sub noțiunea de reprezentanță permanentă.</p> <p>2. <i>Problema:</i> Costuri juridice mai mari pentru calificarea datoriei drept compromisă în baza unui act judecătoresc pentru datoriile în sumă de până la 1000 lei.</p> <p><i>Soluția:</i> Introducerea unei norme în Codul fiscal care să stabilească modalitatea de calificare a datoriei în sumă de până la 1000 de lei cu termen expirat de 3 ani ca fiind compromisă.</p> <p>3. <i>Problema:</i> Existența limitării privind dreptul la deducere a cheltuielilor aferente amortizării pentru autoturismele a căror valoare este mai mare de 200 000 lei procurate de către agenții economici creează dificultăți de evidență contabilă și fiscală și apariția modalităților de optimizare fiscală.</p> <p><i>Soluția:</i> Abrogarea normei ce limitează dreptul la deducere.</p>	

4. *Problema:* Lipsa dreptului de deducere a cheltuielilor aferente hranei și transportului zilierilor limitează mecanismele de stimulare disponibile a agenților economici.

Soluția: Stipularea expresă a normei care să prevadă că plățile suportate de beneficiarii lucrărilor în adresa zilierilor să fie neimpozabile în mărimea stabilită de Guvern și să fie permise spre deducere la determinarea venitului impozabil.

5. *Problema:* Presiunea fiscală majoră de impozitare a donațiilor în favoarea altor entități decât cele menționate în Codul fiscal creează premise de optimizare fiscală.

Soluția: Simplificarea normelor privind efectuarea donațiilor în adresa altor entități decât instituții publice, asociații obștești etc.

6. *Problema:* Incertitudinea privind normele permise spre deducere a cheltuielilor, sumei TVA, accizei, legate de produsele perisabile creează posibilități de optimizări fiscale și crește numărul de dispute între controlorii fiscali și agenții economici.

Soluția: Stabilirea prevederilor care să împuternicească MEI și MADRM să stabilească limitele de perisabilitate pentru produsele accizabile.

7. *Problema:* Lipsa unei clarități asupra dreptului de a deduce cheltuielile angajatorului legate de plățile efectuate în scopul stimulării salariaților, pentru care s-au reținut impozite salariale, descurajează îndreptarea plăților respective și creează dispute între controlorii fiscali și agenții economici.

Soluția: Introducerea unei norme prin care să fie permise spre deducere toate plățile efectuate de angajator în adresa salariaților cu condiția că pentru acestea au fost calculate și achitate impozite salariale.

8. *Problema:* Incertitudinea privind calcularea și atribuirea cheltuielilor/costurilor aferent reparației mijloacelor fixe creează ambiguități în aplicarea legislației fiscale.

Soluția: Stabilirea normei în Codul fiscal prin care metodologia de calcul să fie realizată conform SNC sau IFRS.

9. *Problema:* Impunerea cu impozitul pe venit a asociațiilor de coproprietari în condominiu creează inechitate în comparație cu alte organizații necomerciale.

Soluția: Scutirea de impozitul pe venit a asociațiilor de coproprietari în condominiu.

10. *Problema:* Neimpunerea veniturilor realizate sub regimul IVAO ca urmare a vânzării proprietății sau realizării altor venituri care nu cad sub noțiunea *activitatea operațională* creează incertitudine pentru agenții economici și oferă posibilități de optimizare fiscală.

Soluția: Modificarea bazei impozabile din venituri din activitatea operațională în total venituri.

11. *Problema:* Desfășurarea activității fără înregistrare a collectorilor de produse agricole și de obiecte a regnului vegetal creează impedimente în dezvoltarea pieței produselor agricole.

Soluția: Introducerea unui regim simplificat pentru persoanele fizice care colectează de la persoane fizice produse agricole și le comercializează agenților economici.

12. *Problema:* Dublarea prezentării datelor cu privire la facturile fiscale creează o presiune informațională asupra agenților economici.

Soluția: Anularea registrului electronic al facturilor fiscale.

13. *Problema:* Comercializarea programelor informaționale fără aplicarea TVA creează concurență neloială dintre prestatorii de servicii/vânzători de software autohtoni și nerezidenți.

Soluția: Crearea cadrului de reglementare care va obliga nerezidenții care vor vinde software pentru persoanele fizice din Republica Moldova să se înregistreze și să achite la buget TVA.

14. *Problema:* Bugetul de Stat înregistrează pierderi la capitolul TVA pentru proprietatea vândută a agenților economici insolvari, proprietatea gajată, ipotecată și sechestrată.

Soluția: Introducerea mecanismului taxării inverse pentru tranzacțiile realizate cu aceste bunuri.

15. *Problema:* Termenul de 45 de zile pentru restituirea sumei TVA și accizei în cazul înaintării unui dezacord din partea agentului economic limitează posibilitatea de examinare a cererii mai detaliat.

Soluția: Prevederea unei norme care să stipuleze că în cazul înaintării unui dezacord de către agenții economici termenul se va extinde la 60 de zile.

16. *Problema:* Existența obligației de achitare a sumei TVA pentru serviciile importate la momentul efectuării achitărilor îngreunează procesul de evidență contabilă.

Soluția: Eliminarea obligației respective și introducerea unei norme care să ofere dreptul agentului economic să achite TVA în luna următoare celei în care a importat sau a achitat serviciile respective.

17. *Problema:* Obligația de achitare a drepturilor de import sub formă de accize și TVA pentru mărfurile accizabile și produse din zootehnie în cazul plasării acestor mărfuri în regim de perfecționare activă limitează capacitatea financiară a întreprinderilor și descurajează producția.

Soluția: Exceptarea de la obligația de achitare a drepturilor de import pentru mărfurile accizabile, din zootehnie care sunt plasate în regim de perfecționare activă.

18. *Problema:* Obligația de achitare a accizei la data expedierii mărfurilor accizabile din antrepozitul fiscal are un impact negativ asupra cashflow-ului agenților economici și îngreunează activitatea.

Soluția: Stabilirea obligativității de achitare a accize la data de 25 a lunii următoare celei în care a fost expediată marfa din antrepozitul fiscal.

19. *Problema:* Existența mai multor perioade de declarare și achitare a impozitului pe bunurile imobiliare complică administrarea fiscală și procesul de evidență pentru agenții economici.

Soluția: Stabilirea unei date unice de raportare și achitare fiind data de 25 septembrie.

20. *Problema:* Existența diferențierii subiecților impozabili pentru același obiect la taxa pentru apă are ca efect aplicarea modalităților de optimizare fiscală.

Soluția: Perfecționarea taxei pe apă prin stabilirea expresă a obligațiilor subiecților să achite taxa de apă în dependență de destinația acesteia.

21. *Problema:* Expirarea termenului de scutire de impozitul pe venit pentru veniturile obținute de la dobânzile depozitelor bancare ar putea avea un impact asupra sectorului bancar.

Soluția: Prelungirea termenului de scutire a veniturilor din dobânzile la depozitele bancare până la 1 ianuarie 2021.

22. *Problema:* Lipsa regulamentelor sau existența unor norme neclare referitoare la metoda de amortizare în scopuri fiscale a activelor imobilizate creează incertitudine pentru agenții economici pentru perioada fiscală 2019.

Soluția: Stabilirea dreptului, pentru perioada fiscală 2019, de aplicare a unei din cele două metode de calculare a amortizării în scopuri fiscale, metoda liniară sau metoda de până în anul 2018.

23. *Problema:* Excluderea posibilității prezentării certificatului de origine Forma A începând cu 01.07.2020, ca document confirmativ privind originea preferențială a mărfurilor exportate în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei, în contextul Sistemului Generalizat de Preferințe.

Soluția: Implementarea unui nou mecanism de certificare a originii preferențiale a mărfurilor - „Atestatul de origine” în calitate de dovadă de origine preferențială a mărfurilor exportate în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei, în contextul Sistemului Generalizat de Preferințe.

24. *Problema:* Punerea în aplicare a Deciziei Comitetului mixt al Acordului Central European de Comerț Liber nr.3/2015 din 26.11.2015, care prevede aplicarea cumulării totale și excluderea drawback-ului în comerțul între părțile CEFTA, începând cu data de 01 iulie 2019.

Soluția: Implementarea „declarației furnizorului/declarației pe termen lung a furnizorului” în legislația națională.

25. *Problema:* Existența taxelor pentru procedurile vamale la exportul coletelor poștale în valoarea de până la 1 000 euro ar putea descuraja exportul prin trimiteri poștale a agenților economici.

Soluția: Scutirea de taxa pentru proceduri vamale pentru tipurile date de exporturi.

26. *Problema:* Existența scutirii de TVA pentru tehnica agricolă dezavantajează producția de tractoare autohtone în comparație cu tehnica de import.

Soluția: Aplicarea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru mărfurile și piesele utilizate la fabricarea tractoarelor și tehnicii agricole.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

1. *Problema:* Noțiunea de sucursală, după intrarea în vigoare a noului Cod civil, nu se regăsește în Codul fiscal, agenții economici fiind în incertitudine.

Soluția: Calificarea sucursalei nerezidentului în Republica Moldova, din punct de vedere fiscal, sub noțiunea de reprezentanță permanentă.

Descrierea problemei: În conformitate cu prevederile actuale ale art.5 pct.15) lit.a) din Codul fiscal nr.1163/1997, *reprezentanță permanentă sau bază fixă* este un loc fix de afaceri prin care nerezidentul desfășoară, integral sau parțial, activitate de întreprinzător în Republica Moldova, fie direct, fie printr-un agent cu statut dependent, inclusiv un loc de conducere, o filială, o reprezentanță, o secție, un oficiu, o fabrică, o uzină, un magazin,

un atelier, precum și o mină, o sondă petrolieră sau de gaze, o carieră sau orice alt loc de extracție a resurselor naturale sau de cultivare a culturilor agricole.

De asemenea, conform prevederilor actuale ale Codul civil nr.1107/2002 care au intrat în vigoare la 1 martie 2019 prevăd că, sucursala este o subdiviziune separată a persoanei juridice, situată în afara sediului acesteia, care are aparența permanenței, propria conducere și dotarea materială necesară pentru a desfășura o parte sau toate activitățile persoanei juridice (art.240 alin.(1)).

Totodată, în conformitate cu art.11 alin.(6) din Legea pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova nr.1125/2002, trimiterile din legislația în vigoare la filiala sau reprezentanța persoanei juridice se consideră trimiteri la sucursala persoanei juridice până la aducerea legislației în concordanță cu art.240 și 241 din Codul civil, cu modificările operate prin Legea nr.133/2018.

Astfel, în vederea aducerii legislației fiscale în vigoare cu prevederile noilor norme prevăzute în Codul civil se propune includerea sub noțiunea de reprezentanță permanentă noțiunea de *sucursală*.

Justificarea necesității schimbării: Realizarea modificărilor prevederilor respective este argumentată prin necesitatea eliminării ambiguităților legislative și crearea unui cadru legislativ fiscal clar care este racordat cu alte legi și prevederi.

2. *Problema:* Costuri juridice mai mari pentru calificarea datoriei ca compromisă în baza unui act judecătoresc pentru datoriile în sumă de până la 1000 lei.

Soluția: Introducerea unei norme în Codul fiscal care să stabilească modalitatea de calificare a datoriei în sumă de până la 1000 de lei cu termen expirat de 3 ani ca fiind compromisă.

Descrierea problemei: Prevederile Codului fiscal oferă dreptul de deducere la calcularea impozitului pe venit pentru persoanele juridice a datoriilor compromise. În același timp, noțiunea de datorie compromisă este definită în legislația fiscală ca fiind creanță care este nerambursabilă în cazurile în care există actul respectiv al instanței de judecată sau al executorului judecătoresc (decizie, încheiere sau alt document prevăzut de legislația în vigoare) potrivit căruia perceperea datoriei nu este posibilă.

Actualmente, unii agenți economici dispun de anumite creanțe nerecuperabile, care pentru casarea acestora, agentul economic urmează sau să achite impozitul pe venit sau, conform art.5 p.32) din Codul Fiscal, pentru a confirma că datoria este compromisă să suporte costuri suplimentare sub formă de taxă de stat, serviciile avocaților, costurile executorului judecătoresc, costuri de timp doar pentru a obține în final un act care confirmă imposibilitatea executării creanței. Ulterior în temeiul acestui act, agentul economic trece la cheltuieli deductibile datoria compromisă. Uneori, costurile suportate de agentul economic sunt mai mari decât beneficiul în urma deducerii acestei cheltuieli.

Astfel, se propune ca pentru valoarea de până la 1000 lei a datoriilor care au un termen expirat de 3 ani să fie permisă deducerea din punct de vedere fiscal fără prezentarea actelor de confirmare din partea instanței de judecată.

Justificarea necesității schimbării: Propunerea respectivă va avea un efect de simplificare a procesului de evidență contabilă și fiscală și va diminua costurile legate de obținerea dreptului de deducere a datoriilor compromise cu o valoare mai mică de 1000 lei.

3. *Problema:* Existența limitării privind dreptul la deducere a cheltuielilor pentru autoturismele a căror valoare este mai mare de 200 000 lei procurate de către agenții economici creează dificultăți de evidență contabilă și fiscală și apariția modalităților de optimizare fiscală.

Soluția: Abrogarea normei ce limitează dreptul la deducere.

Descrierea problemei: Actualmente, Codul fiscal prin art. 26¹ alin.(8), prevede limitarea sumei permise spre deducere în scopuri fiscale a cheltuielilor de amortizare a autoturismelor a căror valoarea depășește suma de 200 000 lei, care sunt utilizate în alte scopuri decât în calitate de mijloace fixe în activitatea de bază, a căror amortizare constituie parte componentă a costului vânzărilor. Norma în cauză îngreunează procesul de evidență fiscală și contabilă la întreprinderi, în același, adesea aceasta fiind nelucrativă.

În acest sens se propune excluderea limitei, ceea ce va asigura o apropiere între suma cheltuielilor de amortizare efectuate în scopuri financiare și cele recunoscute în scopuri fiscale.

Justificarea necesității schimbării: Propunerea va simplifica modalitatea de evidență contabilă și raportare a cheltuielilor legate de amortizarea autoturismelor care nu sunt utilizate în procesul de prestare a serviciilor și producție și a căror valoarea depășește suma de 200 000 lei.

4. *Problema:* Lipsa dreptului de deducere a cheltuielilor de hrană și transport a beneficiarului în adresa zilierilor limitează mecanismele de stimulare disponibile agenților economici.

Soluția: Stipularea expresă a normei care să prevadă că plățile suportate de beneficiari în adresa zilierilor să fie neimpozabile în mărimea stabilită de Guvern și să fie permise spre deducere din punct de vedere a calculării impozitului pe venit.

Descrierea problemei: Actualmente, legislația în vigoare tratează noțiunea de zilier ca fiind diferită decât noțiunea de salariat (angajat). În acest context, normele fiscale prevăzute la art.24 alin.(19) din Codul fiscal nu pot fi aplicate plăților pentru organizarea hranei și transport de către agentul economic, asigurate pentru zilieri, dat fiind faptul că norma stipulată supra prevede că se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana salariatului. În acest context, se propune introducerea unei norme care să prevadă expres că se permite deducerea cheltuielilor suportate de către beneficiarii de lucrări pentru transportarea și hrana lucrătorilor zilieri conform modului stabilit de Guvern, precum și neimpozitarea acestor sume la nivel de zilier.

Justificarea necesității schimbării: Modificarea reiese din necesitatea tratării fiscale egale a salariaților și a zilierilor și oferirea mecanismelor de stimulare a agenților economici.

5. *Problema:* Presiunea fiscală majoră de impozitare a donațiilor în favoarea altor entități decât cele menționate în Codul fiscal creează premise de optimizare fiscală.

Soluția: Simplificarea normelor privind efectuarea donațiilor în adresa altor entități decât instituții publice, asociații obștești etc.

Descrierea problemei: Actualmente, legislația fiscală prevede că în cazul în care au fost efectuate donații sub formă de resurse financiare în adresa altor organizații și instituții decât cele menționate în Codul fiscal, pentru anul în care a fost efectuată donația, agentului economic nu îi sunt permise spre deducere cheltuielile pentru suma respectivă, în același timp, acesta fiind obligat să majoreze veniturile cu suma donației.

Mecanismul actual este unul contestat din partea mediului de afaceri invocând presiunea fiscală majoră pentru efectuarea unor asemenea donații și dificultatea de calculare.

În acest sens, se propune modificarea sistemului de impunere a unor asemenea plăți.

În tabelul de mai jos sunt prezentate descriptiv situațiile și propunerile de modificare la acest capitol.

Impozitarea donațiilor sistemul actual versus sistemul propus

Donații în scopuri filantropice și sponsorizare către case de copii, autorități publice și organizații necomerciale	Alte donații
---	--------------

Actualmente	
Cheltuieli: se permite la deducere 5% din venitul impozabil	Cheltuielile: Nu se permite deducerea la agentul economic donator
Venituri ¹ : nu se adaugă suma donației	Venituri: se adaugă suma donației la agentul economic donator
Efectiv: impozit se aplică 12% pentru suma ce depășește 5% din venitul impozabil	Efectiv: impozit se aplică 24% la suma donată

Propunerea	
Aceiași situație	Cheltuieli: Nu se permite deducerea
	Venituri: nu se adaugă suma donației cu mențiunea expresă că se reține 6% din suma donației
Efectiv: impozit se aplică 12% pentru suma ce depășește 5% din venitul impozabil	Efectiv: impozit se aplică 18% impozit la suma donată

¹ Persoana care face o donație sub formă de mijloace bănești (cu excepția donațiilor făcute în scopuri filantropice și de sponsorizare indicate la art.36 alin.(2)) se consideră drept persoană care a obținut venit în mărimea sumei mijloacelor bănești donate (art.21 alin.(4) din Codul fiscal)

Totodată, nu există o limitare clară la efectuarea donațiilor cu bunuri. Acest aspect creează premise de optimizare fiscală. În acest context, se propune de a fi introdusă o normă care să prevadă că în cazul realizării unor asemenea donații agentul economic să majoreze veniturile cu valoarea bunului donat.

Justificarea necesității schimbării: Modificarea propusă vine să diminueze din presiunea fiscală asupra donațiilor efectuate sub formă de resurse financiare și să stabilească o prevedere clară privind limitarea donațiilor sub formă de bunuri.

6. **Problema:** Incertitudinea privind normele permise spre deducere a cheltuielilor, sumei TVA, accizei, legate de produsele perisabile creează posibilități de optimizări fiscale și crește numărul de dispute între controlorii fiscale și agenții economici.

Soluția: Stabilirea prevederilor care să împuternicească MEI și MADRM să stabilească limitele de perisabilitate pentru produsele accizabile.

Descrierea problemei: La moment, conform prevederilor Codului fiscal se permite deducerea reziduurilor, deșeurilor și perisabilității naturale în limitele aprobate anual de către conducătorii întreprinderilor la calcularea impozitului pe venit.

De asemenea, sunt stabilite norme privind interdicția de a fi permisă spre deducere suma TVA, achitată sau care urmează a fi achitată, pe mărfurile procurate care constituie deșeuri și perisabilități naturale peste limitele lunare stabilite de conducător.

Stabilirea unor norme de perisabilitate de către conducătorul întreprinderii oferă posibilitatea întreprinderii să-și deducă aceste cheltuieli de perisabilitate în dependență de procesele tehnologice, materia primă utilizată. Însă, în practică această normă poate fi utilizată în scop abuziv pentru realizarea optimizărilor fiscale. Conform informațiilor parvenite de la Serviciul Fiscal de Stat în cadrul controalelor fiscale au fost depistate la agenții economici deduceri majore legate de perisabilitate care au trezit suspiciuni.

În același timp, există agenți economici de bună credință care au dorința să se conformeze cadrului legal și să stabilească norme acceptabile și corecte, însă uneori aceasta este dificil de realizat din cauza specificului produselor sau a cheltuielilor pentru realizarea unor teste.

Astfel, în vederea contracarării unor asemenea practici și asigurării unei certitudini se propune ca instituțiile de resort să stabilească norme de perisabilitate a produselor accizabile în dependență de specificul industriilor și a mărfurilor.

Justificarea necesității schimbării: Modificarea propusă va elimina din posibilitatea de creare a optimizărilor fiscale și va stabili o claritate în cadrul controalelor dintre agentul economic și inspectorul fiscal.

7. Problema: Lipsa unei clarități asupra dreptului de a deduce cheltuielile angajatorului legate de plățile efectuate în scopul stimulării salariaților, pentru care s-au reținut impozite salariale, descurajează îndreptarea plăților respective și creează dispute între controlorii fiscali și agenții economici.

Soluția: Introducerea unei norme prin care să fie permise spre deducere toate plățile efectuate de angajator în adresa salariaților cu condiția că pentru acestea au fost calculate și achitate impozite salariale.

Descrierea problemei: În practică sunt întâlnite tot mai frecvent cazuri când, în scop de stimulare a salariaților, agenții economici efectuează plăți salariaților (ajutor de sărbătorile naționale, cu ocazia zilei de naștere) sau în folosul acestora (abonamente la sport, etc.) pentru care agentul economic reține toate impozitele salariale.

Însă la etapa controalelor fiscale, între contribuabili și inspectorii fiscali apar disensiuni privind calificarea acestora ca cheltuieli ordinare și necesare. În particular, inspectorii pun la îndoială dreptul deducerii acestor cheltuieli în scopuri fiscale la calcularea impozitului pe venit pentru agentul economic.

Din punct de vedere economic, aceste cheltuieli, chiar dacă nu îmbracă forma juridică a salariilor, reprezintă costuri salariale utilizate pentru stimularea salariaților. Deoarece aceste plăți se impozitează la nivel de salariat cu toate impozitele salariale, se propune ca acestea să fie deductibile pentru agentul economic pentru a evita dubla impozitare și a spori certitudinea legislației fiscale.

Justificarea necesității schimbării: Implementarea propunerii va asigura eliminarea impozitării duble a plăților îndreptate către salariat și facilitarea aplicării instrumentelor de motivație.

8. Problema: Incertitudinea privind calcularea și atribuirea cheltuielilor/costurilor aferent reparației mijloacelor fixe creează ambiguități în aplicarea legislației fiscale.

Soluția: Stabilirea normei în Codul fiscal prin care metodologia de calcul să fie realizată conform SNC sau IFRS.

Descrierea problemei: Actualmente, art.26¹ alin.(10) din Codul fiscal stabilește că deducerea cheltuielilor pentru reparația proprietății se efectuează în conformitate cu Standardele Naționale de Contabilitate.

De fapt, Standardele Naționale de Contabilitate stabilesc reguli de recunoaștere a cheltuielilor de reparație și dezvoltare a mijloacelor fixe fie la cheltuieli curente, fie la costuri ulterioare care urmează a fi capitalizate și nu reguli de deducere a acestora. Normele aferente caracterului deductibil a unor categorii de cheltuieli sunt legiferate în Codul fiscal.

Pe lângă aceasta, unele entități economice aplică benevol Standardele Internaționale de Raportare Financiară, iar din 01.01.2020 acestea devenind obligatorii pentru entitățile de interes public.

Astfel, cheltuielile de reparație care conform Standardelor Naționale de Contabilitate sau IFRS urmează a fi reflectate ca cheltuieli curente, în scopuri fiscale vor fi recunoscute la deducere, conform art.24 alin.(1) din Codul fiscal. Costurile ulterioare care potrivit prevederilor Standardelor Naționale de Contabilitate sau IFRS urmează a fi capitalizate, în scopuri fiscale de asemenea se vor capitaliza prin majorarea valorii de intrare cu suma costurilor ulterioare de reparație suportate.

Justificarea necesității schimbării: Modificarea va asigura claritate în calcularea și deducerea cheltuielilor de reparație a mijloacelor fixe precum și evitarea disonanțelor care apar în procesul controalelor fiscale.

9. Problema: Impunerea cu impozitul pe venit a asociațiilor de coproprietari în condominiu creează inechitate în comparație cu alte organizații necomerciale.

Soluția: Scutirea de impozitul pe venit a asociațiilor de coproprietari în condominiu.

Descrierea problemei: Raporturile de proprietate în condominiu, modul de creare, exploatare, înstrăinare a proprietății imobiliare și de transmitere a drepturilor asupra ei în condominiu sunt reglementate în mod special prin Legea condominiului în fondul locativ nr.913/2000.

Asociațiile de coproprietari în condominiu sunt organizații a proprietarilor de locuințe care s-au asociat pentru administrarea, întreținerea și exploatarea în comun a complexului de bunuri imobiliare în condominiu. Aceste asociații stabilesc taxe și plăți pentru locatari cu scopul de a asigura prestarea anumitor servicii (deservirea blocului, întreținerea ascensorului etc.). Este important de remarcat că aceste plăți nu sunt colectate cu scop de realizare a profitului, iar veniturile provenite din activitatea economică a asociației de coproprietari se folosește, conform deciziei adunării generale a membrilor (reprezentanților) asociației, pentru plata cheltuielilor comune sau se repartizează în fonduri speciale pentru a fi utilizate în scopurile prevăzute de statut. Venitul suplimentar poate fi repartizat pentru alte scopuri prevăzute de legislație și statutul asociației.

În acest sens, tratamentul legislativ este unul similar și altor organizații sub formă de asociații obștești, fundații, partide politice etc.

Astfel, în vederea tratării egale din punct de vedere fiscal a asociațiilor de coproprietari în condominiu similar cu alte organizații necomerciale, se propune scutirea de impozitul pe venit a acestor asociații.

Justificarea necesității schimbării: Asigurarea unui tratament fiscal similar cu alte organizații necomerciale.

10. *Problema:* Neimpunerea veniturilor realizate sub regimul IVAO ca urmare a vânzării proprietății sau realizării altor venituri care nu cad sub noțiunea *activitatea operațională* creează incertitudine pentru agenții economici și oferă posibilități de optimizare fiscală.

Soluția: Modificarea bazei impozabile din venituri din activitatea operațională în total venituri.

Descrierea problemei: Actualmente, agenții economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii care nu sunt înregistrați ca plătitori de TVA, cu excepția gospodăriilor țărănești (de fermier) și întreprinzătorilor individuali, aplică un regim simplificat de impozitare (impozitul pe venitul din activitatea operațională - IVAO).

Acest regim fiscal constă în aplicarea unui impozit în mărime de 4% pe venitul din activitatea operațională, fără a ține cont de cheltuielile efectuate.

În această categorie se includ veniturile din: vânzarea produselor/mărfurilor; prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor; contracte de construcție; contracte de leasing operațional și financiar (arendă, locațiune).

În obiectul de impunere nu sunt incluse veniturile obținute de la vânzarea mijloacelor fixe, a imobilizărilor necorporale, etc.

Menținerea acestei prevederi în redacția actuală creează concurență neloială în raport cu agenții economici care înregistrează venituri similare și care achită impozit de 12% (din venitul impozabil). De asemenea, acest regim are efect de distorsionare a presiunii fiscale și oferă posibilități de optimizare fiscală, ceea ce creează inechități între agenții economici.

Justificarea necesității schimbării: Implementarea modificării va asigura aplicarea echitabilă a impozitului pe venit asupra veniturilor obținute de agenții economici și eliminarea posibilităților de optimizare fiscală.

11. *Problema:* Desfășurarea activității fără înregistrare a collectorilor de produse agricole și de obiecte a regnului vegetal creează impedimente în dezvoltarea pieței produselor agricole.

Soluția: Introducerea unui regim simplificat pentru persoanele fizice care colectează de la persoane fizice produse agricole și le comercializează agenților economici.

Descrierea problemei: Ca urmare a multiplelor sezișări și a evenimentelor ce au avut loc pe piața exportului de nuci din Republica Moldova, mediul de afaceri, agenții economici au înaintat o serie de interpelări către Guvern privind problematicile existente la moment pe piața produselor agricole. Una din probleme este desfășurarea activității în afara cadrului legal a persoanelor fizice care colectează produsele agricole și le comercializează agenților economici.

În mod normal, acestea persoane trebuiau să încheie contracte de muncă sau să deschidă întreprinderi. Din considerentul că această activitate este una sezonieră, iar deschiderea unei întreprinderi implică costuri de evidență și de raportare aceste persoane nu optează pentru a se legaliza.

Justificarea necesității schimbării: Modificarea respectivă va aduce în câmpul legalității persoanele intermediare (colectorii) de produse agricole.

12. **Problema:** Dublarea prezentării datelor cu privire la facturile fiscale creează o presiune informațională asupra agenților economici.

Soluția: Anularea registrului electronic al facturilor fiscale.

Descrierea problemei: Registrul general electronic al facturilor fiscale (RGEFF) este parte componentă a sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat, care este integrat în „Biroul virtual al contribuabilului” pe portalul www.servicii.fisc.md și asigură înregistrarea, anularea și vizualizarea de către Serviciul Fiscal de Stat a datelor aferente facturilor fiscale eliberate în regim real la momentul înregistrării lor.

Începând cu perioada fiscală ianuarie 2013, Declarația privind TVA, include în anexe totalitatea facturilor fiscale primite și eliberate.

În baza acestor date, Serviciul Fiscal de Stat efectuează monitorizarea activității agenților economici în vederea neadmiterii încălcării termenului de înregistrare în calitate de plătitor de TVA, verificarea prin metode de contrapunere a datelor declarate de contribuabili (furnizor/cumpărător), verificarea plenitudinii declarării obligațiilor privind TVA.

Începând cu anul 2014 a fost implementat Sistemul Informațional Automatiza (SIA) „e-Factura”, prin intermediul căruia sunt create, expediate și recepționate facturile fiscale generate în acest sistem, numărul utilizatorilor căruia este în permanentă creștere.

Astfel, utilizarea RGEFF dublează operațiunile efectuate prin intermediul instrumentelor electronice menționate și creează obligații suplimentare pentru contribuabili, pentru nerespectarea cărora sunt prevăzute sancțiuni în mărime de 3600 lei pentru fiecare factură fiscală neînregistrată în RGEFF, dar nu mai mult de 72000 lei pentru toate facturile fiscale neînregistrate în termen (art.260 alin.(4¹) din Codul fiscal).

În acest sens, în vederea simplificării procesului de evidență fiscală și contabilă pentru agenții economici se propune abrogarea normelor de înregistrare a facturilor fiscale în registrul general electronic.

Justificarea necesității schimbării: Eliminarea obligației privind înregistrarea facturilor fiscale în registrul electronic al facturilor fiscale va reduce din presiunea informațională a agentului economic și va simplifica evidența contabilă și fiscală.

13. **Problema:** Comercializarea programelor informaționale fără aplicarea TVA creează concurență neloială dintre prestatorii de servicii/vânzătorii de software autohtoni și nerezidenți și duce la ratări bugetare.

Soluția: Crearea cadrului de reglementare care va obliga nerezidenții care vor vinde software pentru persoanele fizice din Republica Moldova să se înregistreze și să achite la buget TVA.

Descrierea problemei: Actualmente, majoritatea aplicațiilor achiziționate de persoanele fizice prin intermediul aplicațiilor de achiziție nu sunt supuse TVA dat fiind lipsa cadrului de reglementare și tehnic prin care furnizorii sau platformele de comercializare să colecteze și să vireze la buget suma TVA.

Propunerea vizează stabilirea în calitate de subiect impozabil cu TVA în Republica Moldova a nerezidenților ce desfășoară activitate de întreprinzător fără deținerea formei organizatorico-juridice în Republica Moldova, ce prestează servicii prin intermediul rețelelor electronice, persoanelor fizice rezidente sau livrează mărfuri cu utilizarea unei interfețe electronice ce facilitează vânzarea la distanță a mărfurilor.

Este de menționat că măsura dată va asigura o concurență loială între prestatorii de servicii electronice naționali și internaționali prin aplicarea aceluiași tratament fiscal prin prisma achitării TVA la buget.

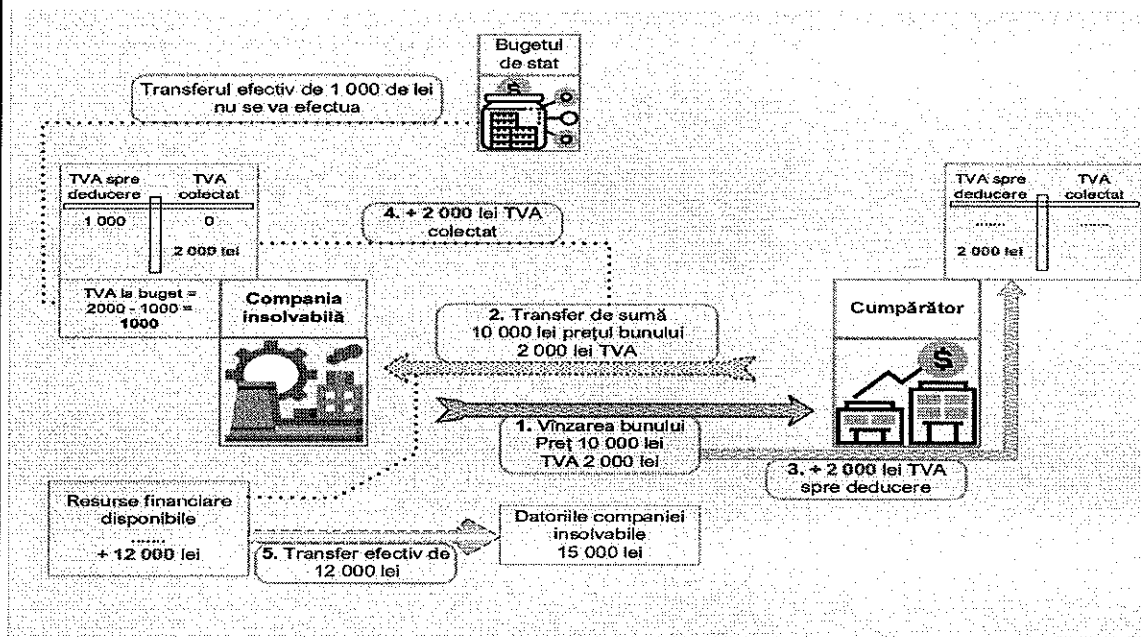
Justificarea necesității schimbării: Măsura este una necesară dat fiind faptul că o gamă largă de servicii și programe informaționale achiziționate de către persoanele fizice nu sunt supuse cu TVA aceasta având ca efect pierderi bugetare.

14. Problema: Bugetul de Stat înregistrează pierderi la capitolul TVA pentru proprietatea vândută a agenților economici insolvabili, proprietatea gajată, ipotecată și sechestrată.

Soluția: Introducerea mecanismului taxării inverse pentru tranzacțiile realizate cu aceste bunuri.

Descrierea problemei: Legislația fiscală prevede că calcularea, raportarea și achitarea sumei TVA se face până la data de 25 a lunii următoare celei în care a fost efectuată tranzacția. În asemenea situație, agentul economic deține suma TVA ce revine bugetului (cash-ul) în resurse financiare de la 25 până la 55 de zile, în dependență de ziua în care a fost efectuată tranzacția. Totodată, legislația nu interzice utilizarea acestor resurse financiare, agentul economic alegând să le plaseze în operațiuni curente, achitări de datorii etc.

Fluxul TVA în cazul realizării proprietății unei companii insolvabile: situația actuală

În cazul agenților economici insolvabili, conform legislației ce privește insolabilitatea, aceștia sunt obligați să achite datoriile într-o prioritate stabilită.

Ca urmare a vânzării bunurilor întreprinderii aflate în proces de lichidare se acumulează resursele financiare și, adițional, suma TVA care trebuie virată la buget. Însă,

dat fiind faptul că, adesea, prioritară este achitarea datoriilor, suma TVA nu ajunge a fi virată la buget. De exemplu, în cazul unei datorii bancare, suma TVA merge la stingerea datoriei în detrimentul bugetului.

Pe de altă parte, agentul economic cumpărător are dreptul la deducerea acestei sume TVA. În asemenea cazuri, SFS nu are posibilitatea de a aplica măsuri de constrângere a agentului economic aflat în proces de insolabilitate din cauza capacității foarte reduse de plată.

Justificarea necesității schimbării: Modificarea va avea ca efect încasarea sumei TVA în Bugetul de Stat în sumă de 60-90 mil. lei.

15. *Problema:* Termenul de 45 de zile pentru restituirea sumei TVA și accizei în cazul înaintării unui dezacord din partea agentului economic limitează posibilitatea de examinare a cererii mai detaliat.

Soluția: Prevederea unei norme care să stipuleze că în cazul înaintării unui dezacord de către agenții economici termenul se va extinde la 60 de zile.

Descrierea problemei: La moment termenul de restituire a TVA-ului pentru anumiți agenți economici este stabilit de 45 de zile din data depunerii cererii.

Ulterior după depunerea cererii Serviciul Fiscal de Stat este nevoit să realizeze un control fiscal prin care să verifice justificarea sumei solicitate spre restituire. Ulterior controlului Serviciul Fiscal de Stat emite o decizie în adresa agentului economic cu acceptul de restituire a TVA-ului în suma solicitată sau micșorată.

Totodată, agentul economic este în drept să depună dezacordul în termen de 15 zile de la data emiterii deciziei, iar ulterior Serviciul Fiscal de Stat este obligat să examineze această cere.

Astfel, în contextul apariției unor dispute există necesitatea de prelungire a termenului respectiv.

Justificarea necesității schimbării: Extinderea termenului va oferi posibilitatea agentului economic să vină cu argumente mai concludente iar Serviciul Fiscal de Stat să examineze mai în detalii cererea de dezacord.

16. *Problema:* Existența obligație de achitare a sumei TVA pentru serviciile importate la momentul efectuării achitărilor îngreunează procesul de evidență contabilă.

Soluția: Eliminarea obligației respective și introducerea unei norme care să ofere dreptul agentului economic să achite TVA în luna următoare celei în care a importat sau a achitat serviciile respective.

Descrierea problemei: În cadrul desfășurării activității de întreprinzător, agentul economic procură servicii de la nerezidenții Republicii Moldova (de ex: Facebook, Google) cu efectuarea plăților prin card. Legislația fiscală tratează asemenea tranzacție ca import de servicii supus impozitării cu TVA (20%).

Reieșind din redacția actuală a Codului fiscal, termenul de achitare a TVA la buget pentru astfel de servicii este data efectuării plății în adresa nerezidentului. Adesea aceste plăți sunt efectuate automat prin debitare directă. Din aceste considerente, contribuabilii se confruntă cu dificultatea monitorizării zilnice a extragerilor de pe card și onorarea obligației fiscale privind plata TVA.

În acest sens, se propune ca exigibilitatea plății TVA la serviciile importate să apară din (1) momentul importului, sau (2) momentul achitării, în dependență de care din ele a avut loc prima. Iar obligația fiscală privind achitarea TVA se va realiza până la data de 25 a lunii următoare celei în care a avut unul din cele două evenimente: fie (1) importul, fie (2) achitarea.

Aceasta reprezintă o măsură de simplificare a procesului de raportare și achitare a impozitelor de către mediul de afaceri, având drept consecință reducerea timpului de raportare și achitare a impozitelor, respectiv a costurilor de percepere a impozitelor.

Justificarea necesității schimbării: Propunerea va simplifica din evidența contabilă a agenților economici și va asigura o stabilitate a cashflow-ului.

17. Problema: Obligația de achitare a drepturilor de import sub formă de accize și TVA pentru mărfurile accizabile și produse din zootehnie în cazul plasării acestor mărfuri în regim de perfecționare activă limitează capacitatea financiară a întreprinderilor și descurajează producția.

Soluția: Exceptarea de la obligația de achitare a drepturilor de import pentru mărfurile accizabile, din zootehnie care sunt plasate în regim de perfecționare activă.

Descrierea problemei: În prezent, pentru mărfurile supuse accizelor este interzisă plasarea în regimul de perfecționare activă cu suspendare, fapt care impune producătorii să imobilizeze mijloace financiare importante pentru achitarea accizelor și TVA pentru o perioadă de timp (cu recuperarea ulterioară după exportul produselor finite), fapt care face uneori nerentabilă activitatea în cauză ținând cont de mărimea accizelor și costul resurselor financiare, dar și de marja redusă pentru serviciile de producere.

Astfel, se propune ca pentru mărfurile accizabile și produsele din zootehnie (prevăzute la art.103 alin.(3) din Codul fiscal) să fie oferit dreptul de a plasa în regim de perfecționare activă. Aceasta va avea un impact pozitiv asupra cash-flowul întreprinderilor producătoare care fabrică produse accizabile destinate exportului sau comercializării pe teritoriu.

Justificarea necesității schimbării: Modificarea în cauză va avea un impact pozitiv asupra agenților economici producători de produse accizabile și produse din zootehnie dat fiind eliminarea necesității de indisponibilizare a resurselor financiare.

18. Problema: Obligația de achitare a accizei la data expedierii mărfurilor accizabile din antrepozitul fiscal are un impact negativ asupra cashflow-ului agenților economici și îngreunează activitatea.

Soluția: Stabilirea obligativității de achitare a accize la data de 25 a lunii următoare celei în care a fost expediată marfa din antrepozitul fiscal.

Descrierea problemei: Actualmente, prevederile Codului fiscal stabilesc obligația de achitare a accizei în ziua în care marfa accizabilă este scoasă din antrepozitul fiscal. În acest context, agentul economic este obligat să disponibilizeze pentru ziua respectivă suma accizei cu scopul de achitare a obligației fiscale. Totodată, în unele cazuri agentul economic încasează suma din contravaloarea produselor peste o perioadă de timp mai îndelungată. Acest aspect creează un deficit în timp a resurselor financiare și obligă ca agentul economic să asigure acoperirea necesităților financiare inclusiv prin împrumut.

Justificarea necesității schimbării: Modificarea va simplifica evidența fiscală și va avea un impact pozitiv asupra cash-flowului agentului economic.

19. Problema: Existența mai multor perioade de declarare și achitare a impozitului de bunurile imobiliare complică administrarea fiscală și procesul de evidență pentru agenții economici.

Soluția: Stabilirea unei date unice de raportare și achitare fiind data de 25 septembrie.

Descrierea problemei: Existența mai multor termene de achitare și raportare creează confuzie și incertitudine pentru contribuabili. Pe de altă parte, aceste termene complică administrarea fiscală prin evidența repetată a subiecților și obiectelor acestui impozit și suprapunerea anumitor procese.

Astfel, se propune un termen unic de raportare și achitare a impozitului pe bunurile imobiliare, acesta fiind data de 25 septembrie.

O analiză a încasărilor achitării impozitului pe bunurile imobiliare reflectă că 70% din contribuabili achită acest impozit până la data de 30 iunie, beneficiind de reducerea de 15%.

Totodată, stabilirea unui termen unic va genera o previzibilitate mai clară și posibilitate de monitorizare a achitărilor impozitului pe bunurile imobiliare, una din sursele importante de venituri pentru autoritățile publice locale.

Mai jos este redat tabelul cu situația actuală privind raportarea și achitarea impozitului pe bunuri imobiliare și propunerea.

Achitarea și raportarea impozitului pe bunurile imobiliare sistemul actual versus sistemul propus

Actualmente	Propunerea
Achitarea până la 30 iunie 15% reducere	Rămâne reducerea în cazul achitării până la 30 iunie 15% reducere
Achitarea: ½ din impozit - 15 august ½ din impozit - 15 octombrie Raportarea: 25 iulie	Achitarea și raportarea: 25 septembrie

Justificarea necesității schimbării: Stabilirea unui termen unic de raportare și achitare va simplifica evidența contabilă a agenților economici și administrarea fiscală.

20. *Problema:* Existența diferențierii subiecților impozabili pentru același obiect la taxa pentru apă are ca efect aplicarea modalităților de optimizare fiscală.

Soluția: Perfecționarea taxei pe apă prin stabilirea expresă a obligațiilor subiecților să achite taxa de apă în dependență de destinația acesteia.

Descrierea problemei: Actualmente, conform prevederilor Codului fiscal pentru apa îmbuteliată se aplică o taxă în mărime de 16 lei pentru fiecare 1 m³ de apă. Aceasta se achită de către persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și persoanele juridice care extrag apă din fondul apelor: apă minerală naturală destinată îmbutelierii și apă potabilă extrasă destinată îmbutelierii.

Respectiv, taxa pentru apă cu aplicarea cotei în mărime de 16 lei pentru 1 m³ se achită doar de către subiecții care extrag și îmbuteliază apa minerală naturală și apa potabilă.

Justificarea necesității schimbării: Propunerea va elimina din posibilitățile de optimizare fiscală, va asigura o echitate și concurență loială.

21. *Problema:* Expirarea termenului de scutire de impozitul pe venit pentru veniturile obținute de la dobânzile depozitelor bancare ar putea avea un impact asupra sectorului bancar.

Soluția: Prelungirea termenului de scutire a veniturilor din dobânzile la depozitele bancare până la 1 ianuarie 2021.

Descrierea problemei: Conform prevederilor art.24 alin.(7) din Legea nr.1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal, nu se impozitează, până la 1 ianuarie 2020, dobânzile persoanelor fizice rezidente, cu excepția celor înregistrate într-o formă de organizare juridică a activității de întreprinzător, de la depozitele bancare; valorile mobiliare corporative sub formă de obligațiuni și valorile mobiliare, care sunt instrumente ale pieței monetare, cum ar fi certificatele bancare de depozit și cambiile bancare; depunerile membrilor pe conturile de economii personale în asociațiile de economii și împrumut ale cetățenilor amplasate pe teritoriul Republicii Moldova. Implementarea acestei prevederi începând cu 1 ianuarie 2020 ar putea avea impact în sensul descurajării economisirii banilor și ar stimula retragerea mijloacelor depozitate de populație la băncile licențiate, fapt care va crea deficiențe în procesul de creditare a economiei naționale.

În acest sens, pentru asigurarea stabilității pieței creditare-bancare se propune extinderea termenului respectiv până la data de 1 ianuarie 2021, în vederea analizei mai aprofundate a implicărilor ce ar rezulta din implementarea normei date.

Justificarea necesității schimbării: Modificarea dată va oferi posibilitatea de analiză a impactului mai aprofundat în urma expirării termenului scutirii.

22. Problema: Lipsa regulamentelor sau existența unor norme neclare referitoare la metoda de amortizare în scopuri fiscale a activelor imobilizate creează incertitudine pentru agenții economici pentru perioada fiscală 2019.

Soluția: Stabilirea dreptului, pentru perioada fiscală 2019, de aplicare a unei din cele două metode de calculare a amortizării în scopuri fiscale, metoda liniară sau metoda de până în anul 2018.

Descrierea problemei: Necesitatea extinderii dreptului de selectare și aplicare din cele două regimuri de evidență și calculare a amortizării activelor imobilizate în scopuri fiscale reiese din solicitările mediului de afaceri.

La moment, este la etapa de elaborare și avizare Regulamentul privind evidența și calcularea amortizării în scopuri fiscale. Acest regulament stă la baza aplicării normelor care au venit să schimbe metoda de calculare a amortizării în scopuri fiscale din metoda de grup în metoda liniară.

Astfel, asemenea perioadei fiscale 2018, pentru perioada fiscală 2019 agenții economici vor avea dreptul de a alege și a aplica sistemul fiscal de calculare a amortizării în scopuri fiscale conform metodologiei aplicate până în anul 2018.

Justificarea necesității schimbării: Modificarea vine să dea curs solicitării mediului de afaceri privind prelungirea dreptului de selectare a metodei de calculare a amortizării în scopuri fiscale.

23. Problema: Excluderea posibilității prezentării certificatului de origine Forma A începând cu 01.07.2020, ca document confirmativ privind originea preferențială a mărfurilor exportate în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei, în contextul Sistemului Generalizat de Preferințe.

Soluția: Implementarea unui nou mecanism de certificare a originii preferențiale a mărfurilor - „Atestatul de origine” în calitate de dovadă de origine preferențială a mărfurilor exportate în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei, în contextul Sistemului Generalizat de Preferințe.

Descrierea problemei: Actualmente, în calitate de dovadă de origine preferențială a mărfurilor exportate în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei, se prezintă certificatul de origine Forma A. Reieșind din faptul că, certificatul de origine Forma A începând cu 01.07.2020, nu va putea fi prezentat ca document confirmativ privind originea preferențială a mărfurilor exportate în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei, se impune necesitatea implementării „Atestatului de origine” în calitate de dovadă de origine preferențială a mărfurilor.

Justificarea necesității schimbării: Completarea menționată va oferi posibilitate exportatorilor de a declara pe propria răspundere originea mărfurilor exportate în țările care aplică sistemul REX în raport cu Republica Moldova.

Mecanismul de certificare a originii preferențiale a mărfurilor pe propria răspundere a exportatorului va fi posibilă ca urmare a depunerii la Serviciul Vamal a unei cereri de obținere a statutului de exportator înregistrat.

24. Problema: Punerea în aplicare a Deciziei Comitetului mixt al Acordului Central European de Comerț Liber nr.3/2015 din 26.11.2015, care prevede aplicarea

cumulării totale și excluderea drawback-ului în comerțul între părțile CEFTA, începând cu data de 01 iulie 2019.

Soluția: Implementarea „declarației furnizorului/declarației pe termen lung a furnizorului” în legislația națională.

Descrierea problemei: Potrivit Deciziei Comitetului mixt al Acordului Central European de Comerț Liber nr.3/2015 din 26.11.2015 și în conformitate cu deciziile luate în cadrul Sub-comitetului pe vamă și reguli de origine, care a avut loc în data de 19 iunie 2018 la Tirana, Albania, toate părțile CEFTA au decis ca, începând cu data de 01 iulie 2019 să fie aplicată cumularea totală și excluderea drawback-ului în comerțul între părțile CEFTA. Astfel, apare necesitatea implementării „declarației furnizorului/declarației pe termen lung a furnizorului” în legislația națională.

Justificarea necesității schimbării: Reieșind din modificările operate, conform „declarației furnizorului/declarației pe termen lung a furnizorului” – furnizorul devine persoana responsabilă care furnizează exportatorului mărfurilor documentul justificativ cu informațiile necesare pentru a determina caracterul originar al mărfurilor. Prin urmare, „declarația furnizorului/declarația pe termen lung a furnizorului” va servi drept document probator referitor la prelucrarea efectuată asupra materiei prime în sensul stabilirii originii mărfurilor, ce ar putea fi prezentat de către exportator Serviciului Vamal, la solicitarea de către acesta a certificatului de circulație EUR-1 (cu aplicarea cumulării totale) pentru a exporta mărfuri în statele CEFTA.

25. **Problema:** Existența taxelor pentru procedurile vamale la exportul coletelor poștale în valoarea de până la 1 000 euro ar putea descuraja exportul prin trimiteri poștale a agenților economici.

Soluția: Scutirea de taxa pentru proceduri vamale pentru tipurile date de exporturi.

Descrierea problemei: La data de 30.10.2019 a intrat în vigoare Ordinul Serviciului Vamal nr. 408-O din 04.09.2019 privind aprobarea Instrucțiunii cu privire la procedura declarării periodice a mărfurilor exportate de către agenți economici prin intermediul trimiterilor poștale internaționale, care reglementează procedura respectivă.

De asemenea, Serviciul Vamal a dezvoltat un bloc informațional adițional în cadrul ASYCUDA World în vederea simplificării procesului de transmitere a coletelor poștale cu o valoare de până la 1 000 euro.

Implementarea procedurilor simplificate de declarare a trimiterilor poștale la export va impulsiona dezvoltarea comerțului online și va stimula întreprinderile mici și mijlocii să se extindă și să-și comercializeze produsele la nivel global. Aceasta va permite reducerea timpului de procesare, a costurilor și a cerințelor față de mediul de afaceri care prin intermediul platformelor online comercializează produse.

Totuși, actualmente se achită taxa pentru proceduri vamale pentru asemenea trimiteri poștale. Pentru a reduce la minim costurile de export suportate de mediul de afaceri se propune ca taxa pentru efectuarea procedurilor vamale la export să nu fie percepută pentru mărfurile expediate prin intermediul trimiterilor poștale internaționale a căror valoare nu depășește 1 000 EUR.

Justificarea necesității schimbării: Modificarea va reduce din costuri pentru trimiterile poștale la export a agenților economici.

26. **Problema:** Existența scutirii de TVA pentru tehnica agricolă dezavantajează producția de tractoare autohtone în comparație cu tehnica de import.

Soluția: Aplicarea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru mărfurile și piesele utilizate la fabricarea tractoarelor și tehnicii agricole.

Descrierea problemei: Actualmente, conform prevederilor art.103 alin.(1) pct.27¹ din Codul fiscal, sunt scutite de TVA fără drept de deducere tractoarele și tehnica agricolă.

Agenții economici, producători agricoli, la moment pot achiziționa tractoare de import sau de producere autohtonă, ambele obiecte la livrarea acestora fiind scutite de TVA fără drept de deducere. Însă, diferența apare la momentul producerii tractoarelor autohtone, atunci când materia primă, piesele, serviciile etc. sunt procurate de către agentul economic producător la cota de TVA 20%.

Normele fiscale actuale prevăd că suma TVA, achitată sau care urmează a fi achitată, pe valorile materiale, serviciile procurate (*materia primă, piese, servicii destinate producerii tractoarelor*) care sunt folosite pentru efectuarea livrărilor scutite de TVA fără drept de deducere (*tractoare*) nu se deduce și se raportează la costuri sau la cheltuieli.

În asemenea situații, prețul final al tractorului autohton (*în cazul unor tractoare similare*) este mai mare în comparație cu cel de import dat fiind faptul că în prețul final se includ și costurile suportate pentru suma TVA achitată la materia primă, piese, servicii etc.

Astfel, se constată că la import tractoarele și tehnica agricolă sunt mai competitive la preț, astfel, fiind favorizate importurile în detrimentul agenților economici locali, producători de tractoare și tehnică agricolă.

În vederea redresării situației respective se propune ca materia primă, piesele, serviciile destinate producerii tractoarelor și tehnicii agricole pe teritoriul Republicii Moldova să fie scutite de TVA fără drept de deducere. Această măsură va asigura un tratament fiscal echitabil și loial a produselor autohtone în raport cu cele de import.

Justificarea necesității schimbării: Modificarea va reduce din prețul tractoarelor de producție autohtonă.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Mai jos se prezintă cauzele pentru fiecare problemă în parte:

1. **Problema:** Noțiunea de sucursală, după intrarea în vigoare a noului Cod civil, nu se regăsește în Codul fiscal, agenții economici fiind în incertitudine.

Soluția: Calificarea sucursalei nerezidentului în Republica Moldova, din punct de vedere fiscal, sub noțiunea de reprezentanță permanentă.

Cauza: Intrarea în vigoare a prevederilor de modificarea a Codului civil și obligația de racordare a normelor Codului fiscal.

2. **Problema:** Costuri juridice mai mari pentru calificarea datoriei ca compromisă în baza unui act judecătoresc pentru datoriile în sumă de până la 1000 lei.

Soluția: Introducerea unei norme în Codul fiscal care să stabilească modalitatea de calificare a datoriei în sumă de până la 1000 de lei cu termen expirat de 3 ani ca fiind compromisă.

Cauza: Existența normelor în Codul fiscal (art.5 p.32) care stabilesc că calificarea ca datorie compromisă necesită a fi confirmată prin acte justificative.

3. **Problema:** Existența limitării privind dreptul la deducere a pentru autoturismele a căror valoare este mai mare de 200 000 lei procurate de către agenții economici creează dificultăți de evidență contabilă și fiscală și apariția modalităților de optimizare fiscală.

Soluția: Abrogarea normei ce limitează dreptul la deducere.

Cauza: Existența normei în Codul fiscal (art.26¹ alin.(8)) care limitează dreptul la deducere.

4. *Problema:* Lipsa dreptului de deducere a cheltuielilor de hrană și transport a beneficiarului în adresa zilierilor limitează mecanismele de stimulare disponibile agenților economici.

Soluția: Stipularea expresă a normei care să prevadă că plățile suportate de beneficiari în adresa zilierilor să fie neimpozabile în mărimea stabilită de Guvern și să fie permise spre deducere din punct de vedere a calculării impozitului pe venit.

Cauza: Lipsa normelor legislative exprese și tratamentul diferit a noțiunilor de angajat și zilier. Zilierul nu este tratat ca fiind angajat.

5. *Problema:* Presiunea fiscală majoră de impozitare a donațiilor în favoarea altor entități decât cele menționate în Codul fiscal creează premise de optimizare fiscală.

Soluția: Simplificarea normelor privind efectuarea donațiilor în adresa altor entități decât instituții publice, asociații obștești etc.

Cauza: Existența actuală a prevederilor Codului fiscal care obligă entitatea să majoreze veniturile cu suma donată și să nu fie permisă spre deducere suma respectivă.

6. *Problema:* Incertitudinea privind normele permise spre deducere a cheltuielilor, sumei TVA, accizei, legate de produsele perisabile creează posibilități de optimizări fiscale și crește numărul de dispute între controlorii fiscale și agenții economici.

Soluția: Stabilirea prevederilor care să împuternicească MEI și MADRM să stabilească limitele de perisabilitate pentru produsele accizabile.

Cauza: Existența normelor în Codul fiscal care prevăd dreptul de stabilire și deducere a cheltuielilor de perisabilitate conform regulamentului aprobat de administrator (art.24 alin.(13); art.102 alin.(8)).

7. *Problema:* Lipsa unei clarități asupra dreptului de a deduce cheltuielile angajatorului legate de plățile efectuate în scopul stimulării salariaților, pentru care s-au reținut impozite salariale, descurajează îndreptarea plăților respective și creează dispute între controlorii fiscali și agenții economici.

Soluția: Introducerea unei norme prin care să fie permise spre deducere toate plățile efectuate de angajator în adresa salariaților cu condiția că pentru acestea au fost calculate și achitate impozite salariale.

Cauza: Interpretarea agenților economici și a inspectorilor referitor la cheltuielile de stimulare a angajaților ca fiind necesare și ordinare pentru efectuarea activității de întreprinzător.

8. *Problema:* Incertitudinea privind calcularea și atribuirea cheltuielilor/costurilor aferent reparației mijloacelor fixe creează ambiguități în aplicarea legislației fiscale.

Soluția: Stabilirea normei în Codul fiscal prin care metodologia de calcul să fie realizată conform SNC sau IFRS.

Cauza: Prevederile legislației fiscale care sunt diferite sau vin în contradicție cu normele contabile.

9. *Problema:* Impunerea cu impozitul pe venit a asociațiilor de coproprietari în condominiu creează inechitate în comparație cu alte organizații necomerciale.

Soluția: Scutirea de impozitul pe venit a asociațiilor de coproprietari în condominiu.

Cauza: Lipsa normei care să scutească asociațiile respective de plata impozitului pe venit.

10. *Problema:* Neimpunerea veniturilor realizate sub regimul IVAO ca urmare a vânzării proprietății sau realizării altor venituri care nu cad sub noțiunea *activitatea*

operațională creează incertitudine pentru agenții economici și oferă posibilități de optimizare fiscală.

Soluția: Modificarea bazei impozabile din venituri din activitatea operațională în total venituri.

Cauza: Obiectul impunerii prevăzut în Codul fiscal este venitul din activitatea operațională.

11. **Problema:** Desfășurarea activității fără înregistrare a colectoarelor de produse agricole și de obiecte a regnului vegetal creează impedimente în dezvoltarea pieței produselor agricole.

Soluția: Introducerea unui regim simplificat pentru persoanele fizice care colectează de la persoane fizice produse agricole și le comercializează agenților economici.

Cauza: Lipsa dorinței colectoarelor de a încheia contracte salariale sau a înregistra înregistrarea. Această implică anumite costuri de timp și obligații adiționale.

12. **Problema:** Dublarea prezentării datelor cu privire la facturile fiscale creează o presiune informațională asupra agenților economici.

Soluția: Anularea registrului electronic al facturilor fiscale.

Cauza: Informația cu privire la facturile fiscale eliberate și primite se prezintă prin declarația TVA12.

13. **Problema:** Comercializarea programelor informaționale fără aplicarea TVA creează concurență neloială dintre prestatorii de servicii/vânzători de software autohtoni și nerezidenți și duce la ratări bugetare.

Soluția: Crearea cadrului de reglementare care va obliga nerezidenții care vor vinde software pentru persoanele fizice din Republica Moldova să se înregistreze și să achite la buget TVA.

Cauza: Lipsa cadrului de reglementare și tehnic care să ofere posibilitatea nerezidenților să achite suma TVA colectată.

14. **Problema:** Bugetul de Stat înregistrează pierderi la capitolul TVA pentru proprietatea vândută a agenților economici insolvabili, proprietatea gajată, ipotecată și sechestrată.

Soluția: Introducerea mecanismului taxării inverse pentru tranzacțiile realizate cu aceste bunuri.

Cauza: Agentul economic insolvabil nu virează la buget suma TVA colectată din cauza existenței datoriilor și lipsei resurselor financiare.

15. **Problema:** Termenul de 45 de zile pentru restituirea TVA-ului și accizei în cazul înaintării unui dezacord din parte agentului economic limitează posibilitatea de examinarea a cererii mai detaliat.

Soluția: Prevederea unei norme care să stipuleze că în cazul înaintării unui dezacord de către agenții economici termenul se va extinde la 60 de zile.

Cauza: Termenul stabilit prin legislația fiscală de obligație a restituirii a TVA-ului de 45 de zile de la data depunerii cererii.

16. **Problema:** Existența obligație de achitare a TVA-ului pentru serviciile importate la momentul efectuării achitărilor îngreunează procesul de evidență contabilă.

Soluția: Eliminarea obligației respective și introducerea unei norme care să ofere dreptul agentului economic să achite TVA în luna următoare celei în care a importat sau a achitat serviciile respective.

Cauza: Existența normei în Codul fiscal care obligă entitatea să achite TVA la momentul achitării serviciilor (art.115 alin.(2) lit.b)).

17. *Problema:* Obligația de achitare a drepturilor de import sub formă de accize și TVA pentru mărfurile accizabile și produse din zootehnie în cazul plasării acestor mărfuri în regim de perfecționare activă limitează capacitatea financiară a întreprinderilor și descurajează producția.

Soluția: Exceptarea de la obligația de achitare a drepturilor de import pentru mărfurile accizabile, din zootehnie care sunt plasate în regim de perfecționare activă

Cauza: Existența normelor care obligă agenții economici să achite drepturile de import (TVA, accize) pentru mărfurile accizabile și unele categorii de produse din zootehnie (Codul fiscal art.103 alin.(3); art.124 alin.(6)).

18. *Problema:* Obligația de achitare a accizei la data expedierii mărfurilor accizabile din antrepozitul fiscal are un impact negativ asupra cashflow-ului agenților economici și îngreunează activitatea.

Soluția: Stabilirea obligativității de achitare a accize la data de 25 a lunii următoare celei în care a fost expediată marfa din antrepozitul fiscal.

Cauza: Existența prevederilor în Codul fiscal care stabilesc obligația de achitare a accizei la data expedierii mărfurilor accizabile din antrepozitul fiscal.

19. *Problema:* Existența mai multor perioade de declarare și achitare a impozitului de bunurile imobiliare complică administrarea fiscală și procesul de evidență pentru agenții economici.

Soluția: Stabilirea unei date unice de raportare și achitare fiind data de 25 septembrie.

Cauza: Existența prevederilor din Codul fiscal care stabilesc termenele de raportare și achitare a impozitului pe bunurile imobiliare.

20. *Problema:* Existența diferențierii subiecților impozabili pentru același obiect la taxa pentru apă are ca efect aplicarea modalităților de optimizare fiscală.

Soluția: Perfecționarea taxei pe apă prin stabilirea expresă a obligațiilor subiecților să achite taxa de apă în dependență de destinația acesteia.

Cauza: Existența unui tratament diferențiat pentru subiecții impozabili.

21. *Problema:* Expirarea termenului de scutire de impozitul pe venit pentru veniturile obținute de la dobânzile depozitelor bancare ar putea avea un impact asupra sectorului bancar.

Soluția: Prelungirea termenului de scutire a veniturilor din dobânzile la depozitele bancare până la 1 ianuarie 2021

Cauza: Expirarea termenului stabilit la art.24 din Legea nr.1164/1997 ce prevede scutirea de impozit pe venit a veniturilor din depozitele bancare.

22. *Problema:* Lipsa regulamentelor sau existența unor norme neclare referitoare la metoda de amortizare în scopuri fiscale a activelor imobilizate creează incertitudine pentru agenții economici pentru perioada fiscală 2019.

Soluția: Stabilirea dreptului, pentru perioada fiscală 2019, de aplicare a unei din cele două metode de calculare a amortizării în scopuri fiscale, metoda liniară sau metoda de până în anul 2018.

Cauza: Lipsa regulamentelor care vin să faciliteze aplicarea metodei liniare de calculare a amortizării în scopuri fiscale.

23. *Problema:* Excluderea posibilității prezentării certificatului de origine Forma A începând cu 01.07.2020, ca document confirmativ privind originea preferențială a mărfurilor exportate în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei, în contextul Sistemului Generalizat de Preferințe.

Soluția: Implementarea unui nou mecanism de certificare a originii preferențiale a mărfurilor - „Atestatul de origine” în calitate de dovadă de origine preferențială a mărfurilor exportate în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei, în contextul Sistemului Generalizat de Preferințe.

Cauza: Necesitatea confirmării originii preferențiale a mărfurilor exportate în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei.

24. *Problema:* Punerea în aplicare a Deciziei Comitetului mixt al Acordului Central European de Comerț Liber nr.3/2015 din 26.11.2015, care prevede aplicarea cumulării totale și excluderea drawback-ului în comerțul între părțile CEFTA, începând cu data de 01 iulie 2019.

Soluția: Implementarea „declarației furnizorului/declarației pe termen lung a furnizorului” în legislația națională.

Cauza: Existența Deciziei Comitetului mixt al Acordului Central European de Comerț Liber nr.3/2015 din 26.11.2015, care prevede aplicarea cumulării totale și excluderea drawback-ului în comerțul între părțile CEFTA, începând cu data de 01 iulie 2019.

25. *Problema:* Existența taxelor pentru procedurile vamale la exportul coletelor poștale în valoarea de până la 1 000 euro ar putea descuraja exportul prin trimiteri poștale a agenților economici.

Soluția: Scutirea de taxa pentru proceduri vamale pentru tipurile date de exporturi.

Cauza: Existența obligației de achitare a taxei pentru proceduri vamale.

26. *Problema:* Existența scutirii de TVA pentru tehnica agricolă dezavantajează producția de tractoare autohtone în comparație cu tehnica de import.

Soluția: Aplicarea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru mărfurile și piesele utilizate la fabricarea tractoarelor și tehnicii agricole.

Cauza: Existența în Codul fiscal a scutirii de TVA fără drept de deducere pentru tractoare și tehnica agricolă (art.103 alin.(1) pct.27¹).

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

1. *Problema:* Noțiunea de sucursală, după intrarea în vigoare a noului Cod civil, nu se regăsește în Codul fiscal, agenții economici fiind în incertitudine.

Soluția: Calificarea sucursalei nerezidentului în Republica Moldova, din punct de vedere fiscal, sub noțiunea de reprezentanță permanentă.

Cum a evoluat problema: În adresa Ministerului Finanțelor au fost înaintate solicitări de la agenți economici prin care a fost solicitată opinia privind încadrarea noțiunii de sucursală în noțiunea de reprezentanță permanentă. Ministerul Finanțelor s-a expus asupra faptului că sucursala conform prevederilor actuale se încadrează în noțiunea de reprezentanță permanentă. Însă, dat fiind lipsa normelor expres stipulate în legislație agenții economici sunt în incertitudinea de aplicare a legislației.

Cum va evolua problema: Agenții economici, nerezidenți, care vor intenționa să deschidă o sucursală în Republica Moldova ar putea fi reticenți în privința formei organizatorice a entității viitoare și astfel să influențeze decizia de activitate.

2. *Problema:* Costuri juridice mai mari pentru calificarea datoriei ca compromisă în baza unui act judecătoresc pentru datoriile în sumă de până la 1000 lei.

Soluția: Introducerea unei norme în Codul fiscal care să stabilească modalitatea de calificare a datoriei în sumă de până la 1000 de lei cu termen expirat de 3 ani ca fiind compromisă.

Cum a evoluat problema: Informații privind evoluția problemei nu sunt disponibile.

Cum va evolua problema: Problema se va menține la starea actuală prin crearea unor costuri adiționale de timp și resurse financiare pentru agenții economici.

3. *Problema:* Existența limitării privind dreptul la deducere a cheltuielilor pentru autoturismele a căror valoare este mai mare de 200 000 lei procurate de către agenții economici creează dificultăți de evidență contabilă și fiscală și apariția modalităților de optimizare fiscală.

Soluția: Abrogarea normei ce limitează dreptul la deducere.

Cum a evoluat problema: Art.26¹ alin.(8) din Codul fiscal a fost introdus prin Legea nr.288/2017. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2018, agenților economici care procurau autoturisme cu o valoare mai mare de 200 000 lei care sunt utilizate în alte scopuri decât în procesul de producere sau prestare a serviciilor li se permitea deducerea amortizării în scopuri fiscale doar în mărimea de până la 200 000 lei. În asemenea situații agenții economici în scopuri fiscale nu puteau să-și deducă suma mai mare de 200 000 lei, în acest sens diferența fiind impozitată. În același timp, dat fiind constrângerile respective, agenții economici aplicau metode de optimizare fiscală pentru ca să evite achitarea impozitelor.

Cum va evolua problema: Problema se va menține la starea actuală și vor avea de pierdut atât agenții economici, cât și bugetul de stat.

4. *Problema:* Lipsa dreptului de deducere a cheltuielilor de hrană și transport a beneficiarului în adresa zilierilor limitează mecanismele de stimulare disponibile agenților economici.

Soluția: Stipularea expresă a normei care să prevadă că plățile suportate de beneficiari în adresa zilierilor să fie neimpozabile în mărimea stabilită de Guvern și să fie permise spre deducere din punct de vedere a calculării impozitului pe venit.

Cum a evoluat problema: Problema a început odată cu intrarea în vigoare a Legii nr.22/2018 privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri. În urma mai multor sesizări din partea instituțiilor și a agenților economici a fost constatat faptul că noțiunea de zilieri nu este asimilată noțiunii de angajat. În acest sens, aplicarea art.24 alin.(19) din Codul fiscal nu este posibilă.

Cum va evolua problema: Existența problemei actuale va face neatractive prevederile Legii nr.22/2018 pentru agenții economici, ori aceștia vor fi nevoiți să găsească alte măsuri de stimulare prin nerespectarea prevederilor legale.

5. *Problema:* Presiunea fiscală majoră de impozitare a donațiilor în favoarea altor entități decât cele menționate în Codul fiscal creează premise de optimizare fiscală.

Soluția: Simplificarea normelor privind efectuarea donațiilor în adresa altor entități decât instituții publice, asociații obștești etc.

Cum a evoluat problema: Legislația fiscală prevede că în cazul în care au fost efectuate donații sub formă de resurse financiare în adresa altor organizații și instituții decât cele menționate în Codul fiscal, pentru anul în care a fost efectuată donația, agentului economic nu îi sunt permise spre deducere cheltuielile pentru suma respectivă, în același timp, acesta fiind obligat să majoreze veniturile cu suma donației.

Mecanismul actual este unul contestat din partea mediului de afaceri invocând presiunea fiscală majoră pentru efectuarea unor asemenea donații și dificultatea de calculare.

Cum va evolua problema: Fără intervenție problema va rămâne la situația actuală.

6. *Problema:* Incertitudinea privind normele permise spre deducere a cheltuielilor, sumei TVA, accizei, legate de produsele perisabile creează posibilități de optimizări fiscale și crește numărul de dispute între controlorii fiscale și agenții economici.

Soluția: Stabilirea prevederilor care să împuternicească MEI și MADRM să stabilească limitele de perisabilitate pentru produsele accizabile.

Cum a evoluat problema: În cadrul controalelor fiscale la unii agenți economici s-a depistat că limitele dreptului la deducere pentru produsele perisabile sunt stabilite în norme excesive 30%-50% din total produse. Acest aspect creează suspiciuni pentru inspectorii fiscali și înaintează presupuneri că aceste produse au fost comercializate fără eliberarea documentelor confirmative.

Cum va evolua problema: Problema va evolua în sensul agravării acesteia dat fiind existența modalităților de efectuare a unor optimizări fiscale prin intermediul legislației fiscale.

7. *Problema:* Lipsa unei clarități asupra dreptului de a deduce cheltuielile angajatorului legate de plățile efectuate în scopul stimulării salariaților, pentru care s-au reținut impozite salariale, descurajează îndreptarea plăților respective și creează dispute între controlorii fiscali și agenții economici.

Soluția: Introducerea unei norme prin care să fie permise spre deducere toate plățile efectuate de angajator în adresa salariaților cu condiția că pentru acestea au fost calculate și achitate impozite salariale.

Cum a evoluat problema: În cadrul controalelor fiscale inspectorii fiscali adesea intrau în dispute cu agenții economici privind dreptul la deducere a cheltuielilor pentru plățile îndreptate spre salariat. Pe subiectul respectiv a fost sesizat și Ministerul Finanțelor.

Cum va evolua problema: Problema se va menține la situația actuală sau se va agrava dat fiind cadrul de constrângere a agenților economici de a realiza plățile de stimulare în adresa persoanelor fizice.

8. *Problema:* Incertitudinea privind calcularea și atribuirea cheltuielilor/costurilor aferent reparației mijloacelor fixe creează ambiguități în aplicarea legislației fiscale.

Soluția: Stabilirea normei în Codul fiscal prin care metodologia de calcul să fie realizată conform SNC sau IFRS.

Cum a evoluat problema: Art.26¹ alin.(10) din Codul fiscal stabilește că deducerea cheltuielilor pentru reparația proprietății se efectuează în conformitate cu Standardele Naționale de Contabilitate.

De fapt, Standardele Naționale de Contabilitate stabilesc reguli de recunoaștere a cheltuielilor de reparație și dezvoltare a mijloacelor fixe fie la cheltuieli curente, fie la costuri ulterioare care urmează a fi capitalizate și nu reguli de deducere a acestora. Normele aferente caracterului deductibil a unor categorii de cheltuieli sunt legiferate în Codul fiscal.

Pe lângă aceasta, unele entități economice aplică benevol Standardele Internaționale de Raportare Financiară, iar din 01.01.2020 acestea devenind obligatorii pentru entitățile de interes public.

Astfel, cheltuielile de reparație care conform Standardelor Naționale de Contabilitate sau IFRS urmează a fi reflectate ca cheltuieli curente, în scopuri fiscale vor fi recunoscute

la deducere, conform art.24 alin.(1) din Codul fiscal. Costurile ulterioare care potrivit prevederilor Standardelor Naționale de Contabilitate sau IFRS urmează a fi capitalizate, în scopuri fiscale de asemenea se vor capitaliza prin majorarea valorii de intrare cu suma costurilor ulterioare de reparație suportate.

Cum va evolua problema: Problema va rămâne la starea actuală.

9. *Problema:* Impunerea cu impozitul pe venit a asociațiilor de coproprietari în condominiu creează inechitate în comparație cu alte organizații necomerciale.

Soluția: Scutirea de impozitul pe venit a asociațiilor de coproprietari în condominiu.

Cum a evoluat problema: Problema a fost sesizată în urma interpelărilor și propunerilor înaintate în adresa Ministerului Finanțelor prin care a fost invocată necesitatea tratării în mod egal a asociațiilor de coproprietari în condominiu în raport cu alte asociații necomerciale. Evoluția problemei la moment nu poate fi conturată.

Cum va evolua problema: Impunerea cu impozitul pe venit încalcă principiul echității fiscale. Astfel, tratarea din punct de vedere fiscal a asociațiilor de coproprietari în condominiu în raport cu alte organizații care nu sunt impozitate se va considera o practică incorectă și lipsită de argumentare.

10. *Problema:* Neimpunerea veniturilor realizate sub regimul IVAO ca urmare a vânzării proprietății sau realizării altor venituri care nu cad sub noțiunea *activitatea operațională* creează incertitudine pentru agenții economici și oferă posibilități de optimizare fiscală.

Soluția: Modificarea bazei impozabile din venituri din activitatea operațională în total venituri.

Cum a evoluat problema: Problema a fost sesizată în urma mai multor controale fiscale, precum și în urma adresărilor agenților economici privind impozitarea venitului din vânzarea mijloacelor fixe. Existența lacunei legislative actuale a făcut ca acest instrument să fie mai atractiv pentru anumite persoane pentru aplicarea acestuia în scopuri de optimizare fiscală în urma vânzării mijloacelor fixe.

Cum va evolua problema: Problema va evolua în sensul agravării acesteia dat fiind faptul că metoda devine mai răspândită. Astfel, situația actuală va crea în continuare concurență neloială și modalități de optimizare fiscală.

11. *Problema:* Desfășurarea activității fără înregistrare a colectoarelor de produse agricole și de obiecte a regnului vegetal creează impedimente în dezvoltarea pieței produselor agricole.

Soluția: Introducerea unui regim simplificat pentru persoanele fizice care colectează de la persoane fizice produse agricole și le comercializează agenților economici.

Cum a evoluat problema: Dat fiind faptul că colectarea produselor agricole este un proces ce se desfășoară sezonier, persoanele fizice care colectează nu sunt cointerestate să încheie contract de muncă sau să înregistreze o întreprindere. Iar desfășurarea activității de colectare este adesea calificată de organele abilitate ca fiind o activitate ilegală și sancționează persoanele respective. Acest aspect descurajează persoanele fizice să colecteze și să comercializeze în continuare produse agricole.

Cum va evolua problema: Problema ar putea să se agraveze și să aibă ca efect diminuarea colectării și exporturilor produselor agricole.

12. *Problema:* Dublarea prezentării datelor cu privire la facturile fiscale creează o presiune informațională asupra agenților economici.

Soluția: Anularea registrului electronic al facturilor fiscale.

Cum a evoluat problema: Necesitatea existenței registrului electronic al facturilor fiscale a fost argumentată prin prisma diminuării riscurilor de evaziune fiscală. Între timp SFS a elaborat și a aplicat metode de administrare fiscală mai sofisticate, în acest sens, importanța registrului fiind în scădere.

Cum va evolua problema: Dublarea prezentării informațiilor va crea în continuare o presiune informațională pe contribuabili și costuri adiționale de timp și resurse.

13. *Problema:* Comercializarea programelor informaționale fără aplicarea TVA creează concurență neloială dintre prestatorii de servicii/vânzători de software autohtoni și nerezidenți și duce la ratări bugetare.

Soluția: Crearea cadrului de reglementare care va obliga nerezidenții care vor vinde software pentru persoanele fizice din Republica Moldova să se înregistreze și să achite la buget TVA.

Cum a evoluat problema: Odată cu dezvoltarea platformelor de comercializare online devin mai răspândite achizițiile de programe informaționale. Dat fiind lipsa unui cadru de reglementare a înregistrării nerezidenților pe teritoriul Republicii Moldova, Serviciul Fiscal de Stat nu a dispus de instrumente de administrare pentru obligarea platformelor online să achite suma TVA aferentă achizițiilor de software. Acest aspect are ca impact ratări bugetare anuale în jur de 100 mil. lei.

Cum va evolua problema: Bugetul de Stat va avea pierderi anuale de 100 mln. lei.

14. *Problema:* Bugetul de Stat înregistrează pierderi la capitolul TVA pentru proprietatea vândută a agenților economici insolvăbili, proprietatea gajată, ipotecată și sechestrată.

Soluția: Introducerea mecanismului taxării inverse pentru tranzacțiile realizate cu aceste bunuri.

Cum a evoluat problema: Problema a fost sesizată de către Serviciul Fiscal de Stat de nenumărate ori prin care a depistat că întreprinderile aflate în stare de insolvență nu-și onorează obligațiile față de buget în parte ce ține de achitarea TVA-ului colectat după vânzarea mijloacelor fixe. Dat fiind lipsa capacității de plată reduse și a mecanismelor de administrare fiscală această problemă creează pierderi bugetare în fiecare an.

Cum va evolua problema: Bugetul de Stat va înregistra în continuare pierderi în jur de 50-100 mil. lei.

15. *Problema:* Termenul de 45 de zile pentru restituirea sumei TVA în cazul înaintării unui dezacord din partea agentului economic limitează posibilitatea de examinare a cererii mai detaliat.

Soluția: Prevederea unei norme care să stipuleze că în cazul înaintării unui dezacord de către agenții economici termenul se va extinde la 60 de zile.

Cum a evoluat problema: În practică sunt întâlnite dese cazuri când agenții economici nu sunt de acord cu decizia privind restituirea sumei TVA care este mai mică față de suma solicitată. Însă, odată cu înaintarea dezacordului procedura respectivă necesită a fi analizată într-un interval de timp altul decât cel stabilit prin legislație de 45 zile. Acest aspect limitează și inspectorul să examineze mai în detaliu argumentele și sumele TVA ce urmează a fi restituite.

Cum va evolua problema: Problema de la caz la caz poate evolua ajungând la mai multe litigii de ordin juridic dintre organul fiscal și agenții economici.

16. *Problema:* Existența obligației de achitare a sumei TVA pentru serviciile importate la momentul efectuării achitărilor îngreunează procesul de evidență contabilă.

Soluția: Eliminarea obligației respective și introducerea unei norme care să ofere dreptul agentului economic să achite TVA în luna următoare celei în care a importat sau a achitat serviciile respective.

Cum a evoluat problema: Luând în considerare dezvoltarea pieței serviciilor și evoluția achizițiilor de servicii de către întreprinderi, în ultima perioadă această problemă evoluează în sensul agravării dat fiind multitudinea de achiziții realizate de către entități.

Cum va evolua problema: Odată cu digitalizarea economiei problema va deveni una mai stringentă.

17. **Problema:** Obligația de achitare a drepturilor de import sub formă de accize și TVA pentru mărfurile accizabile și produse din zootehnie în cazul plasării acestor mărfuri în regim de perfecționare activă limitează capacitatea financiară a întreprinderilor și descurajează producția.

Soluția: Exceptarea de la obligația de achitare a drepturilor de import pentru mărfurile accizabile, din zootehnie care sunt plasate în regim de perfecționare activă

Cum a evoluat problema: În adresa autorităților Republicii Moldova au fost adresate solicitări din partea anumitor investitori de a facilita procesul de producere a anumitor produse prin plasarea acestora în regim de perfecționare activă. Astfel, existența limitării respective a stagnat din decizia investitorilor de finanța desfășurarea anumitor activități.

Cum va evolua problema: Problema va evolua în sensul stagnării anumitor procese de producere a mărfurilor care ar putea fi destinate exportului sau introduse pe teritoriul Republicii Moldova la un cost scăzut.

18. **Problema:** Obligația de achitare a accizei la data expedierii mărfurilor accizabile din antrepozitul fiscal are un impact negativ asupra cashflow-ului agenților economici și îngreunează activitatea.

Soluția: Stabilirea obligativității de achitare a accize la data de 25 a lunii următoare celei în care a fost expediată marfa din antrepozitul fiscal.

Cum a evoluat problema: La etapa actuală nu a putut fi conturată o evoluția a problemei dat fiind lipsa informației de la agenți economici privind fluxul de resurse financiare.

Cum va evolua problema: Problema ar putea evolua în sensul agravării situațiilor financiare pentru anumite întreprinderi.

19. **Problema:** Existența mai multor perioadă de declarare și achitare a impozitului de bunurile imobiliare complică administrarea fiscală și procesul de evidență pentru agenții economici.

Soluția: Stabilirea unei date unice de raportare și achitare fiind data de 25 septembrie.

Cum a evoluat problema: Existența mai multor termene de achitare și raportare creează confuzie și incertitudine pentru contribuabili. Pe de altă parte, aceste termene complică administrarea fiscală prin evidența repetată a subiecților și obiectelor acestui impozit și suprapunerea anumitor procese.

Astfel, se propune un termen unic de raportare și achitare a impozitului pe bunurile imobiliare, acesta fiind data de 25 septembrie.

Cum va evolua problema: Inexistența unei date unice de raportare și achitare va crea dificultăți în evidența contabilă a agenților economici și administrarea fiscală.

20. **Problema:** Existența diferențierii subiecților impozabili pentru același obiect la taxa pentru apă are ca efect aplicarea modalităților de optimizare fiscală.

Soluția: Perfecționarea taxei pe apă prin stabilirea expresă a obligațiilor subiecților să achite taxa de apă în dependență de destinația acesteia.

Cum a evoluat problema: Conform prevederilor Codului fiscal pentru apa îmbuteliată se aplică o taxă în mărime de 16 lei pentru fiecare 1 m³ de apă. Aceasta se achită de către persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și persoanele juridice care extrag apă din fondul apelor: apă minerală naturală destinată îmbutelierii și apă potabilă extrasă destinată îmbutelierii.

Respectiv, taxa pentru apă cu aplicarea cotei în mărime de 16 lei pentru 1 m³ se achită doar de către subiecții care extrag și îmbuteliază apa minerală naturală și apa potabilă.

Cum va evolua problema: Problema în cauză poate genera optimizări fiscale.

21. **Problema:** Expirarea termenului de scutire de impozitul pe venit pentru veniturile obținute de la dobânzile depozitelor bancare ar putea avea un impact asupra sectorului bancar.

Soluția: Prelungirea termenului de scutire a veniturilor din dobânzile la depozitele bancare până la 1 ianuarie 2021

Cum a evoluat problema: Veniturile respective sunt neimpozitate din anul 1997 cu amânarea termenului prin diferite modificări legislative. Astfel, aceste termen a fost amânat de 5 ori. Motivele de amânare au avut adesea la bază explicații precum că aceasta ar putea perturba piața creditar-bancară.

Cum va evolua problema: În lipsa unei analize comprehensive evoluția problemei este una incertă.

22. **Problema:** Lipsa regulamentelor sau existența unor norme neclare referitoare la metoda de amortizare în scopuri fiscale a activelor imobilizate creează incertitudine pentru agenții economici pentru perioada fiscală 2019.

Soluția: Stabilirea dreptului, pentru perioada fiscală 2019, de aplicare a unei din cele două metode de calculare a amortizării în scopuri fiscale, metoda liniară sau metoda de până în anul 2018.

Cum a evoluat problema: Problema a fost inițiată odată cu modificarea metodei de calculare a amortizării în scopuri fiscale a mijloacelor fixe prin Legea nr.288/2017. Pentru perioada de tranziție de la metoda pe grupuri de obiecte la metoda liniară pe obiect a fost prevăzut ca anul 2018 să fie perioada fiscală în care agenții economici să aleagă aplicarea a una din cele două metode. Totodată, noua metoda necesită și o ajustare și a cadrului normativ secundar care a fost realizat parțial.

Actualmente urmează a fi aprobat de către Guvern Regulamentul cu privire la calculul amortizării în scopuri fiscale a activelor imobilizate și Catalogul mijloacelor fixe. Acest aspect va fi o ultimă etapă pentru clarificarea aplicării normei liniare. Însă aplicarea prevederilor regulamentului nou necesită o perioadă de adaptare pentru agenții economici ceea ce nu se va reuși într-o perioadă atât de scurtă până la calcularea și declararea impozitului pe venit pentru anul 2019 (termen limită 31 martie 2020)

Cum va evolua problema: Lipsa mecanismului clar de determinarea a amortizării în scopuri fiscale va crea ambiguități atât pentru agenții economici cât și pentru inspectorii fiscali aceasta ducând nemijlocit la anumite dispute și litigii.

23. **Problema:** Excluderea posibilității prezentării certificatului de origine Forma A începând cu 01.07.2020, ca document confirmativ privind originea preferențială a mărfurilor exportate în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei, în contextul Sistemului Generalizat de Preferințe.

Soluția: Implementarea unui nou mecanism de certificare a originii preferențiale a mărfurilor - „Atestatul de origine” în calitate de dovadă de origine preferențială a mărfurilor exportate în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei, în contextul Sistemului Generalizat de Preferințe.

Cum a evoluat problema: Actualmente, ca document confirmativ privind originea preferențială a mărfurilor exportate în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei servește certificatul de origine Forma A. Începând cu 01.07.2020, în contextul Sistemului Generalizat de Preferințe, nu va putea fi prezentat certificatul de origine Forma A. Astfel, apare necesitatea modificării legislației.

Cum va evolua problema: Lipsa posibilității prezentării certificatului de origine Forma A, va crea dificultăți la exportul mărfurilor în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei.

24. **Problema:** Punerea în aplicare a Deciziei Comitetului mixt al Acordului Central European de Comerț Liber nr.3/2015 din 26.11.2015, care prevede aplicarea cumulării totale și excluderea drawback-ului în comerțul între părțile CEFTA, începând cu data de 01 iulie 2019.

Soluția: Implementarea „declarației furnizorului/declarației pe termen lung a furnizorului” în legislația națională.

Cum a evoluat problema: Conform „declarației furnizorului/declarației pe termen lung a furnizorului” – furnizorul devine persoana responsabilă care furnizează exportatorului mărfurilor documentul justificativ cu informațiile necesare pentru a determina caracterul originar al mărfurilor. Prin urmare, „declarația furnizorului/declarația pe termen lung a furnizorului” va servi drept document probator referitor la prelucrarea efectuată asupra materiei prime în sensul stabilirii originii mărfurilor.

Cum va evolua problema: Lipsa conceptului „declarației furnizorului/declarației pe termen lung a furnizorului” va crea dificultăți la exportul mărfurilor între părțile CEFTA.

25. **Problema:** Existența taxelor pentru procedurile vamale la exportul coletelor poștale în valoarea de până la 1 000 euro ar putea descuraja exportul prin trimiteri poștale a agenților economici.

Soluția: Scutirea de taxa pentru proceduri vamale pentru tipurile date de exporturi.

Cum a evoluat problema: Problema nu are o evoluție dat fiind termenul restrâns de când a început să fie aplicat mecanismul.

Cum va evolua problema: Aceasta ar putea descuraja exporturile de colete poștale.

26. **Problema:** Existența scutirii de TVA pentru tehnica agricolă dezavantajează producția de tractoare autohtone în comparație cu tehnica de import.

Soluția: Aplicarea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru mărfurile și piesele utilizate la fabricarea tractoarelor și tehnicii agricole.

Cum a evoluat problema: Problema a fost sesizată în urma înaintării mai multor demersuri de la producătorii autohtoni de tractoare și tehnică agricolă.

Această problemă a început odată cu introducerea normei de scutire de TVA fără drept de deducere pentru tractoare și tehnica agricolă. Iar ca urmare a acestui fapt suma TVA care a fost achitată pentru piesele și materia primă utilizată la producere se vor include în costurile tractorului, majorând nemijlocit prețul acestuia. Iar dat fiind existența unui preț mai mare la produsele autohtone față de cele de import, atractivitatea față de primele scade.

<p>Cum va evolua problema: Problema va evolua în sensul scăderii cererii la tractoarele și tehnica agricolă autohtonă dat fiind prețul care este mai mare față de mărfurile de import.</p>	
<p>e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului</p>	
<p>Cadrul juridic aplicabil raporturilor analizate este constituit dintr-o serie de acte legislative precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Codul fiscal nr.1163/1997 - Codul vamal 1149/2000 - Legea nr.1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal - Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal - Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal - Legea nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul RM de către persoanele fizice <p>Intervenția statului prin proiectul actual reiese din necesitatea de elaborare a politicii fiscale și vamale care reiese din obiectivele cadrului bugetar pe termen mediu pentru anii 2019-2021 aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 851/218 care stipulează că, măsurile de politică fiscală și vamală pentru perioada 2019-2021 se axează pe următoarele obiective:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) armonizarea politicilor și regulamentelor fiscale cu standardele Uniunii Europene legate de punerea în aplicare a Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană; 2) facilitarea unui mediu de afaceri favorabil pentru dezvoltare și creștere; 3) generarea unor venituri suficiente și stabile pentru finanțarea cheltuielilor publice; 4) contribuția la o distribuție corectă și echitabilă a veniturilor; 5) îmbunătățirea și simplificarea sistemului fiscal. 	
<p>2. Stabilirea obiectivelor</p>	
<p>a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)</p>	
<p>Prin intervenția dată se urmărește atingerea următoarelor obiective:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Simplificarea procesului de administrare fiscală și evidență contabilă a agenților economici prin eliminarea registrului general electronic al facturilor fiscale, a limitărilor normative prin alinierea acestora la normele contabile, termenelor de raportare și achitare a impozitelor și taxelor începând cu anul 2020. 2. Diminuarea costurilor de timp și resurse financiare de desfășurare a activității de întreprinzător. 3. Acumularea resurselor financiare bugetare adiționale în sumă de 180 mil. lei pentru anul 2020. 	
<p>3. Identificarea opțiunilor</p>	
<p>a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție</p>	
<p>Opțiunea „a nu face nimic” este opțiunea prin care nu se vor opera modificările în actele legislative propuse, iar situația actuală va rămâne neschimbată sau în timp ar putea să se înrăutățească.</p>	
<p>b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate</p>	

Proiectul politicii fiscale și vamale include următoarele propuneri:

- *Includerea unei norme care să prevadă expres dreptul agentului economic de a beneficia de deducere pentru plăți efectuate salariaților, sau în folosul acestora, din care au fost reținute impozite salariale.*

Impact: Reguli clare pentru agenții economici privind stabilirea dreptului la deducere.

Implementarea normei va elimina din ambiguitatea privind beneficierea dreptului la deducere a agentului economic în cazul realizării plăților în folosul salariatului dacă din acestea au fost reținute și achitate impozite.

Este important de remarcat că, odată cu introducerea normei respective aceasta va avea un impact pozitiv asupra cheltuielilor ce țin de hrana și transportul organizat. Astfel, în urma introducerii prevederii respective, cheltuielile peste plafoanele stabilite de Guvern, vor constitui cheltuieli deductibile în scopuri fiscale.

- *Permiterea la deducere a datoriilor în valoare de până la 1000 lei cu termenul de expirare mai mare de 3 ani.*

Impact: Costurile de timp și de resurse financiare mai mici pentru agenții economici.

Introducerea dreptului de deducere pentru datoriile compromise va facilita procesul de calificare a datoriilor compromise până la 1000 de lei fără ca agentul economic să fie obligat să obțină acte confirmative.

- *Aplicarea similar facilităților acordate salariaților pentru cheltuielile suportate de angajator pentru hrană și transport organizat și asupra zilierilor.*

Impact: Posibilitatea de aplicare a instrumentului de stimulare prin hrană și transport organizat pentru agenții economici care angajează zilieri.

- *Abrogarea normei de limitare a deducerii în sumă de 200 000 lei pentru autoturismele procurate de agenții economici care nu sunt utilizate în procesul de producție și prestare a serviciilor.*

Impact: Metode de evidență fiscală și contabilă simplificate.

Actualmente, Codul fiscal prevede limitarea sumei permise spre deducere în scopuri fiscale a cheltuielilor de amortizare a autoturismelor a căror valoare maximă este de 200 000 lei, care sunt utilizate în alte scopuri decât în calitate de mijloace fixe în activitatea de bază, a căror amortizare constituie parte componentă a costului vânzărilor. Se propune excluderea limitei, ceea ce va asigura o apropiere mai mare între suma cheltuielilor efectuate în scopuri financiare și cele recunoscute în scopuri fiscale.

- *Modificarea tratamentului de impozitare a donațiilor.*

Impact: Presiunea fiscală diminuată pentru donațiile efectuate de agenții economici în adresa altor entități decât cele menționate în Codul fiscal.

- *Extinderea dreptului de selectare și aplicare a regimului de deducere a amortizării în scopuri fiscale pentru activele imobilizate.*

Impact: Reducerea costurilor de timp și resurse financiare pentru trecerea la regimul nou de calcul.

Necesitatea extinderii dreptului de selectare și aplicare din cele două regimuri de evidență și calculare a amortizării activelor imobilizate în scopuri fiscale reiese din solicitările mediului de afaceri.

Astfel, asemenea perioadei fiscale 2018, pentru perioada fiscală 2019 agenții economici vor avea dreptul de a alege și a aplica sistemul fiscal de calcularea a amortizării în scopuri fiscale conform metodologie aplicate până în anul 2018

- *Extinderea, cu 1 an, a scutirii de impozitul pe venit a dobânzilor bancare a persoanelor fizice.*

Impact: Neafectarea pieței creditare-bancare.

- *Scutirea de impozit pe venit a asociațiilor de coproprietari în condominiu.*

Impact: Tratarea egală a organizațiilor necomerciale din punct de vedere fiscal și simplificarea evidenței și raportării pentru organizațiile respective.

- *Substituirea bazei impozabile aferent regimului fiscal pentru agenții economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (IVAO) din venitul operațional în venituri totale, cu excluderea unor categorii de venituri (subvenții, dobânzi, etc).*

Impact: Impozitarea veniturilor realizate din vânzarea mijloacelor fixe.

Actualmente, agenții economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii care nu sunt înregistrați ca plătitori de TVA, cu excepția gospodăriilor țărănești (de fermier) și întreprinzătorilor individuali, aplică un regim simplificat de impozitare (impozitul pe venitul din activitatea operațională - IVAO).

Acest regim fiscal constă în aplicarea unui impozit în mărime de 4% pe venitul din activitatea operațională, fără a ține cont de cheltuielile efectuate.

În această categorie se includ veniturile din: vânzarea produselor/mărfurilor; prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor; contracte de construcție; contracte de leasing operațional și financiar (arendă, locațiune).

În obiectul de impunere nu sunt incluse veniturile obținute de la vânzarea mijloacelor fixe, a imobilizărilor necorporale, etc.

Se propune de a lărgi sfera de aplicare a impozitului în mărime de 4% prin înlocuirea, în definiția bazei impozabile, a venitulului operațional cu venitul total. În acest sens, obiectul de impunere va constitui venitul total obținut în cadrul activității de întreprinzător. Totuși, nu se vor supune impozitării:

- veniturile din subvenții;
- venituri din recuperarea prejudiciului material;
- venituri din plusurile de active imobilizate și circulante constatate la inventariere;
- venituri din decontarea datoriilor cu termen de prescripție expirat față de persoanele interdependente;
- venituri din dividende și participații în alte entități;
- venituri din compensarea pierderilor din calamități și alte evenimente excepționale
- veniturile rezultate din restituirea sau anularea unor dobânzi și/sau penalități de întârziere, care au fost cheltuieli nedeductibile la calculul venitulului impozabil în perioada aplicării regimului general.

Această măsură va asigura aplicarea echitabilă a impozitului pe venit asupra veniturilor obținute de agenții economici și eliminarea posibilităților de optimizare fiscală.

- *Modificarea termenului de achitare a TVA pentru serviciile importate la data de 25 a lunii următoare celei de efectuare a importului sau de achitare.*

Impact: Extinderea perioadei de utilizare a resurselor financiare și simplificarea procedurii de evidență contabilă.

În cadrul desfășurării activității de întreprinzător, agentul economic procură servicii de la nerezidenții Republicii Moldova (de ex: Facebook, Google) cu efectuarea plăților prin card. Legislația fiscală tratează asemenea tranzacție ca import de servicii supus impozitării cu TVA (20%).

Reieșind din redacția actuală a Codului fiscal, termenul de achitare a TVA la buget pentru astfel de servicii este data efectuării plății în adresa nerezidentului. Adesea aceste plăți sunt efectuate automat prin debitare directă. Din aceste considerente, contribuabilii se confruntă cu dificultatea monitorizării zilnice a extragerilor de pe card și onorarea obligației fiscale privind plata TVA.

În acest sens, se propune ca exigibilitatea plății TVA la serviciile importate să apară din (1) momentul importului, sau (2) momentul achitării, în dependență de care din ele a avut loc prima. Iar obligația fiscală privind achitarea TVA se va realiza până la data de 25 a lunii următoare celei în care a avut unul din cele două evenimente: fie (1) importul, fie (2) achitarea.

Aceasta reprezintă o măsură de simplificare a procesului de raportare și achitare a impozitelor de către mediul de afaceri, având drept consecință reducerea timpului de raportare și achitare a impozitelor, respectiv a costurilor de percepere a impozitelor.

Este important de menționat că măsura dată va crea un deficit de casă pentru bugetul de stat prin amânarea achitării TVA la buget cu 25-55 de zile în sumă de aproximativ 40-60 mil. lei, aceasta fiind resimțită în special în primele două luni în care va fi aplicată norma (se presupune a fi lunile ianuarie-februarie 2020, în cazul adoptării măsurii și aplicării de la 1 ianuarie).

- *Aplicarea taxării inverse pentru livrările de bunuri a agenților economici insolvăbili.*

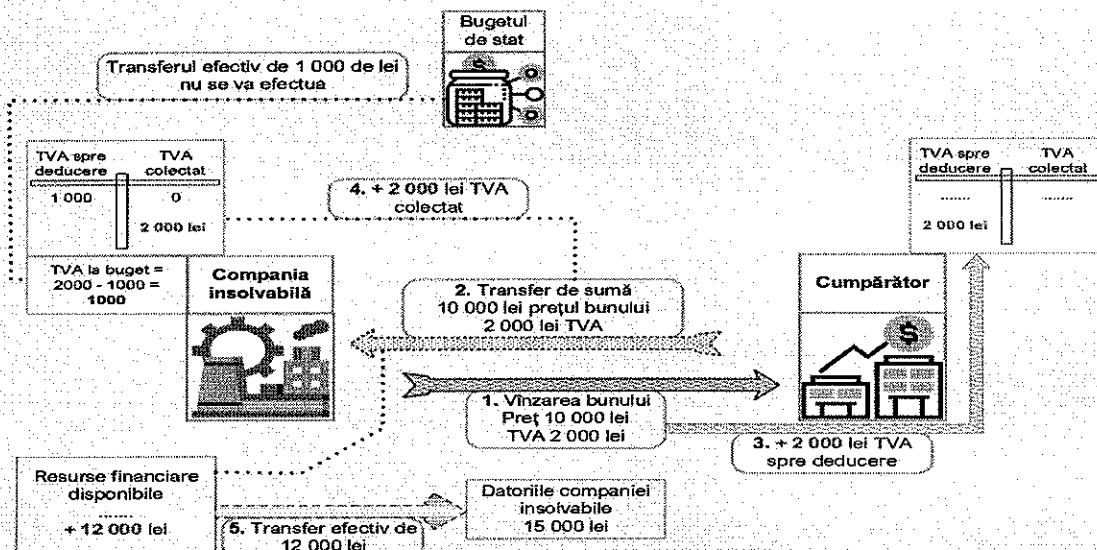
Impact: Încasarea sumei TVA destinată bugetului în mod prioritar.

În conformitate cu cele mai bune practici internaționale în materie de TVA, se propune aplicarea principiului taxării inverse începând cu 1 ianuarie 2020 pentru proprietatea întreprinderilor declarate în proces de insolabilitate și de la 1 ianuarie 2021 pentru proprietatea gajată, proprietatea ipotecată, proprietatea sechestrată.

Este important de menționat că legislația fiscală prevede că calcularea, raportarea și achitarea sumei TVA se face până la data de 25 a lunii următoare celei în care a fost efectuată tranzacția. În asemenea situație, agentul economic deține suma TVA ce revine bugetului (cash-ul) în resurse financiare de la 25 până la 55 de zile, în dependență de ziua în care a fost efectuată tranzacția. Totodată, legislația nu interzice utilizarea acestor resurse financiare, agentul economic alegând să le plaseze în operațiuni curente, achitări de datorii etc.

Fluxul TVA în cazul realizării proprietății unei companii insolvente: situația actuală

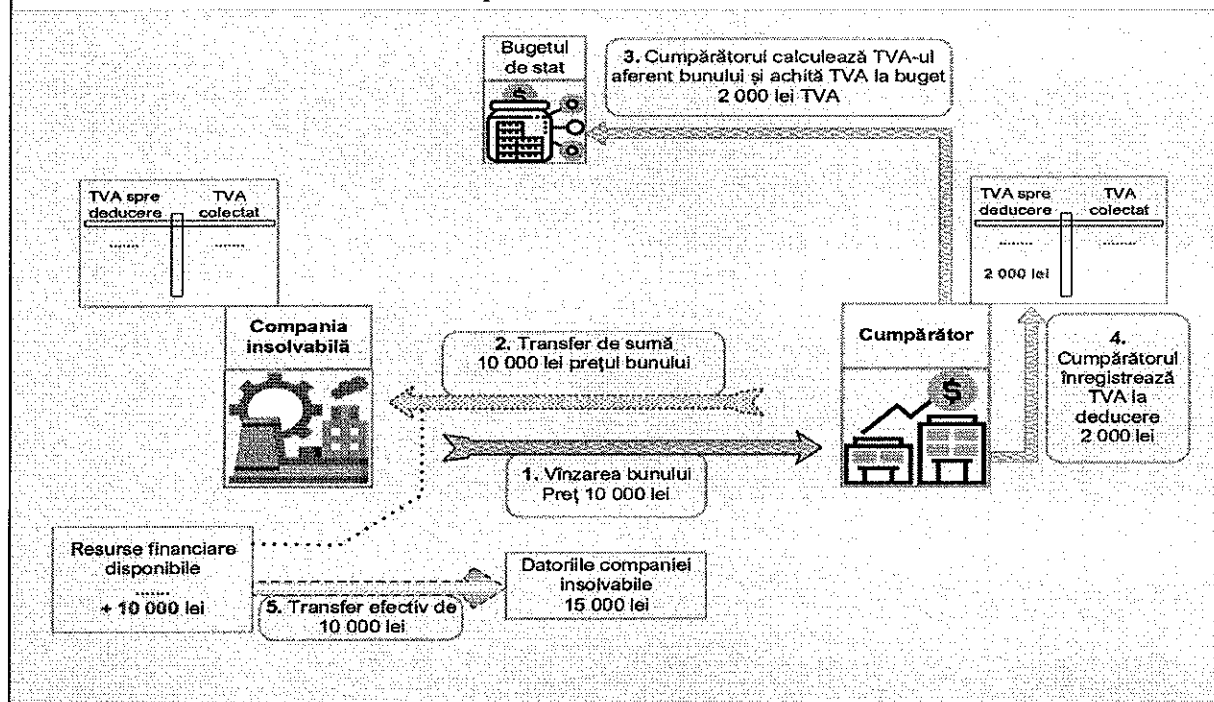

În cazul agenților economici insolventi, conform legislației ce privește insolabilitatea, aceștia sunt obligați să achite datoriile într-o prioritate stabilită.

Ca urmare a vânzării bunurilor întreprinderii aflate în proces de lichidare se acumulează resursele financiare și, adițional, suma TVA care trebuie virată la buget. Însă, dat fiind faptul că, adesea, prioritară este achitarea datoriilor, suma TVA nu ajunge a fi virată la buget. De exemplu, în cazul unei datorii bancare, suma TVA merge la stingerea datoriei în detrimentul bugetului.

Pe de altă parte, agentul economic cumpărător are dreptul la deducerea acestei sume TVA. În asemenea cazuri, SFS nu are posibilitatea de a aplica măsuri de constrângere a agentului economic aflat în proces de insolabilitate din cauza capacității foarte reduse de plată.

Fluxul TVA în cazul realizării proprietății unei companii insolvente: situația după aplicarea taxării inverse

Pentru a elimina această constrângere se propune ca aceste tranzacții să fie supuse principiului taxării inverse. Aceasta presupune că, în cazul vânzării bunului de către agentul economic insolubil (vânzător) unui alt agent economic (cumpărător), acesta din urmă calculează și achită suma TVA la buget, având dreptul la deducere.

Astfel, prin intermediul introducerii principiului taxării inverse se urmărește evitarea prejudicierii bugetului, prin asigurarea faptului că suma TVA achitată pentru proprietatea gajată, proprietatea ipotecată, proprietatea sechestrată, proprietatea întreprinderilor declarate în proces de insolabilitate, este transferată prioritar bugetului.

- *Aplicarea TVA pentru serviciile electronice prestate de agenții economici nerezidenți către populație.*

Impact: Încasarea resurselor adiționale la buget și asigurarea unei concurențe loiale.

Începând cu 1 ianuarie 2018, Uniunea Europeană a unificat legislația în partea ce ține de TVA, aplicabilă între țările UE și a introdus norma conform căreia TVA se achită la locul aflării consumatorului de servicii. Până la această dată multe companii internaționale, «migrau prin piață» în căutarea jurisdicțiilor fiscale mai prielnice cu cote TVA aplicabile mai reduse, unde instituiau filiale pentru desfășurarea afacerilor cu consumatorii europeni.

Conform legislațiilor fiscale din Australia, Bahrain, Belarus, Uniunea Europeană, India, Japonia, Rusia, Arabia Saudită, Serbia, Coreea de Sud, Emiratele Arabe Unite și Statele Unite, companiile internaționale sunt responsabile de stabilirea, taxarea și achitarea TVA către autoritățile competente pentru toate achizițiile de aplicații cu plată și pentru achizițiile în aplicație făcute de clienții din țările respective.

Propunerea vizează stabilirea în calitate de subiect impozabil cu TVA în Republica Moldova a nerezidenților ce desfășoară activitate de întreprinzător fără deținerea formei organizatorico-juridice în Republica Moldova, ce prestează servicii prin intermediul rețelelor electronice, persoanelor fizice rezidente sau livrează mărfuri cu utilizarea unei interfețe electronice ce facilitează vânzarea la distanță a mărfurilor.

Conform conceptului, compania nerezidentă care prestează servicii electronice persoanelor fizice rezidente urmează să se înregistreze la Serviciul Fiscal de Stat, cu achitarea și declararea trimestrială a TVA pe livrările de servicii în adresa persoanelor fizice rezidente. Procesul de solicitare a codului fiscal, de prezentare a informației privind TVA va putea fi efectuat la distanță prin intermediul serviciului electronic: E-commerce-VAT office amplasat pe pagina oficială a Serviciului Fiscal de Stat.

Este de menționat că măsura dată va asigura o concurență loială între prestatorii de servicii electronice naționali și internaționali prin aplicarea aceluiași tratament fiscal prin prisma achitării TVA la buget.

Se estimează că această măsură va asigura creșteri suplimentare de venituri pe perioada anului 2020 de aproximativ 100 mil. lei.

- *Aplicarea scutirii de TVA fără drept de deducere, la plasarea în regim de perfecționare activă a mărfurilor supuse accizelor, produselor zootehnice (carne), etc.*

Impact: Diminuarea costurilor de producere a produselor accizabile și a produselor din zootehnie.

În prezent, pentru mărfurile supuse accizelor este interzisă plasarea în regimul de perfecționare activă cu suspendare, fapt care impune producătorii să imobilizeze mijloace financiare importante pentru achitarea accizelor și TVA pentru o perioadă de timp (cu recuperarea ulterioară după exportul produselor finite), fapt care face uneori nerentabilă activitatea în cauză ținând cont de mărimea accizelor și costul resurselor financiare, dar și de marja redusă pentru serviciile de producere.

Astfel, se propune ca pentru mărfurile accizabile și produsele din zootehnie (prevăzute la art.103 alin.(3) din Codul fiscal) să fie oferit dreptul de a plasa în regim de perfecționare activă. Aceasta va avea un impact pozitiv asupra cash-flowul întreprinderilor producătoare care fabrică produse accizabile destinate exportului sau comercializării pe teritoriu.

- *Scutirea de TVA fără drept de deducere la importul și/sau achiziția materiei prime, articole utilizate la producerea tractoarelor și tehnicii agricole.*

Impact: Diminuarea costurilor și a prețului tractoarelor și a tehnicii agricole.

Actualmente, conform prevederilor art.103 alin.(1) pct.27¹ din Codul fiscal, sunt scutite de TVA fără drept de deducere tractoarele și tehnica agricolă.

Agenții economici, producători agricoli, la moment pot achiziționa tractoare de import sau de producere autohtonă, ambele obiecte la livrarea acestora fiind scutite de TVA fără drept de deducere. Însă, diferența apare la momentul producerii tractoarelor autohtone, atunci când materia primă, piesele, serviciile etc. sunt procurate de către agentul economic producător la cota de TVA 20%.

Normele fiscale actuale prevăd că suma TVA, achitată sau care urmează a fi achitată, pe valorile materiale, serviciile procurate (*materia primă, piese, servicii destinate producerii tractoarelor*) care sunt folosite pentru efectuarea livrărilor scutite de TVA fără drept de deducere (*tractoare*) nu se deduce și se raportează la costuri sau la cheltuieli.

În asemenea situații, prețul final al tractorului autohton (*în cazul unor tractoare similare*) este mai mare în comparație cu cel de import dat fiind faptul că în prețul final se includ și costurile suportate pentru suma TVA achitată la materia primă, piese, servicii etc.

Astfel, se constată că la import tractoarele și tehnica agricolă sunt mai competitive la preț, astfel, fiind favorizate importurile în detrimentul agenților economici locali, producători de tractoare și tehnică agricolă.

În vederea redresării situației respective se propune ca materia primă, piesele, serviciile destinate producerii tractoarelor și tehnicii agricole pe teritoriul Republicii Moldova să fie scutite de TVA fără drept de deducere. Această măsură va asigura un tratament fiscal echitabil și loial a produselor autohtone în raport cu cele de import.

- *Modificarea termenului de achitare a accizelor cu stabilirea termenului de 25 a lunii următoare celei în care a fost scoasă marfa accizată din antrepozit.*

Impact: Extinderea perioadei de utilizare a resurselor financiare și simplificare procedurii de evidență contabilă.

Se propune modificarea termenului de achitare a accizelor care, actualmente, este distorsionat comparativ cu termenul de declarare a acestor obligații. Astfel, producătorii de mărfuri supuse accizei sunt obligați să vireze la bugetul de stat accizele aferente în momentul livrării producției.

În acest sens, se propune ajustarea Codului fiscal prin stabilirea termenului limită de achitare a accizelor la scoaterea mărfurilor din antrepozitul fiscal analogic termenului de declarare a acestor obligații – către data de 25 a lunii următoare lunii în care a fost efectuată expedierea (transportarea) mărfurilor supuse accizelor.

Aceste modificări vor conduce la unificarea mecanismului existent aferent declarării și achitării impozitelor indirecte.

Este o măsură de simplificare a procesului de raportare și achitare a impozitelor de către firme, având drept efect reducerea timpului de raportare și achitare a impozitelor și, respectiv, a costurilor private de administrare a impozitelor.

Este important de menționat că, prin amânarea achitării accizelor la bugetul de stat cu 25-55 de zile, măsura dată va crea un deficit de casă în sumă de aproximativ 20-40

mil. lei. Perioada critică va fi luna ianuarie și prima jumătate a lunii februarie, perioadă în care nu vor fi recepționate sumele respective.

- *Stabilirea unor norme prin care vor fi împuternicite MADRM și MEI să elaboreze norme de perisabilitate pentru produsele accizabile.*

Impact: Diminuarea cazurilor de dispute dintre agenții economici și inspectorii fiscale și diminuarea riscurilor legate de evaziunea fiscală.

La moment, conform prevederilor Codului fiscal se permite deducerea reziduurilor, deșeurilor și perisabilității naturale în limitele aprobate anual de către conducătorii întreprinderilor la calcularea impozitului pe venit.

De asemenea, sunt stabilite norme privind interdicția de a fi permisă spre deducere suma TVA, achitată sau care urmează a fi achitată, pe mărfurile procurate care constituie deșeuri și perisabilități naturale peste limitele lunare stabilite de conducător.

Stabilirea unor norme de perisabilitate de către conducătorul întreprinderii oferă posibilitatea întreprinderii să-și deducă aceste cheltuieli de perisabilitate în dependență de procesele tehnologice, materia primă utilizată. Însă, în practică această normă poate fi utilizată în scop abuziv pentru realizarea optimizărilor fiscale.

Astfel, în vederea contracarării unor asemenea practici se propune ca instituțiile de resort să stabilească norme de perisabilitate a produselor accizabile în dependență de specificul industriilor și a mărfurilor.

- *Anularea obligației de înregistrare a facturilor fiscale în Registrul general electronic al facturilor fiscale.*

Impact: Diminuarea costurilor de timp și de resurse financiare privind obligația de înregistrare a facturilor fiscale în registrul electronic.

Registrul general electronic al facturilor fiscale (RGEFF) este parte componentă a sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat, care este integrat în „Biroul virtual al contribuabilului” pe portalul www.servicii.fisc.md și asigură înregistrarea, anularea și vizualizarea de către Serviciul Fiscal de Stat a datelor aferente facturilor fiscale eliberate în regim real la momentul înregistrării lor.

Începând cu perioada fiscală ianuarie 2013, Declarația privind TVA, include în anexe totalitatea facturilor fiscale primite și eliberate.

În baza acestor date, Serviciul Fiscal de Stat efectuează monitorizarea activității agenților economici în vederea neadmiterii încălcării termenului de înregistrare în calitate de plătitor de TVA, verificarea prin metode de contrapunere a datelor declarate de contribuabili (furnizor/cumpărător), verificarea plenitudinii declarării obligațiunilor privind TVA.

Începând cu anul 2014 a fost implementat Sistemul Informațional Automatizat (SIA) „e-Factura”, prin intermediul căruia sunt create, expediate și recepționate facturile fiscale generate în acest sistem, numărul utilizatorilor căruia este în permanentă creștere. Mai mult ca atât, pentru unii contribuabili legislația prevede utilizarea obligatorie a SIA „e-Factura”, această categorie incluzând:

- contribuabilii care prezintă risc pentru administrare fiscală, conform listei aprobată de Serviciul Fiscal de Stat, la efectuarea livrării impozabile pe teritoriul țării (art.117 alin.(1¹) din Codul fiscal);
- agenții economici care efectuează livrări impozabile în cadrul achizițiilor publice pe teritoriul țării (art.117 alin.(1²) din Codul fiscal, în vigoare începând cu 01.07.2020).

Astfel, utilizarea RGEFF dublează operațiunile efectuate prin intermediul instrumentelor electronice menționate și creează obligații suplimentare pentru contribuabili, pentru nerespectarea cărora sunt prevăzute sancțiuni în mărime de 3600 lei

pentru fiecare factură fiscală neînregistrată în RGEFF, dar nu mai mult de 72000 lei pentru toate facturile fiscale neînregistrate în termen (art.260 alin.(4¹) din Codul fiscal).

În acest sens, în vederea simplificării procesul de evidență fiscală și contabilă pentru agenții economic se propune abrogarea normelor de înregistrare a facturilor fiscale în registrul general electronic.

- *Unificarea termenului de declarare și achitare a impozitului pe bunuri imobiliare la data de 25 septembrie.*

Impact: Simplificarea procesului de administrare fiscală și de evidență contabilă.

Propunerea dată face parte din setul de măsuri ce țin de simplificarea procesului de raportare și achitare a impozitelor de către sectorul privat. În tabelul de mai jos sunt redată termenele în sistemul actual de declarare și achitare a impozitului și sistemul propus.

Achitarea și raportarea impozitului pe bunurile imobiliare sistemul actual versus sistemul propus

Actualmente	Propunerea
Achitarea până la 30 iunie 15% reducere	Rămâne reducerea în cazul achitării până la 30 iunie 15% reducere
Achitarea: ½din impozit - 15 august ½din impozit - 15 octombrie Raportarea: 25 iulie	Achitarea și raportarea: 25 septembrie

Existența mai multor termene de achitare și raportare creează confuzie și incertitudine pentru contribuabili. Pe de altă parte, aceste termene complică administrarea fiscală prin evidența repetată a subiecților și obiectelor acestui impozit și suprapunerea anumitor procese.

Astfel, se propune un termen unic de raportare și achitare a impozitului pe bunurile imobiliare, acesta fiind data de 25 septembrie.

O analiză a încasărilor achitării impozitului pe bunurile imobiliare reflectă că 70% din contribuabili achită acest impozit până la data de 30 iunie, beneficiind de reducerea de 15%.

Totodată, stabilirea unui termen unic va genera o previzibilitate mai clară și posibilitate de monitorizare a achitărilor impozitului pe bunurile imobiliare, una din sursele importante de venituri pentru autoritățile publice locale.

- *Perfecționarea taxei pentru apă prin stabilirea obligației de achitare a taxei respective pentru subiecții care vor îmbutelia apa.*

Impact:

Actualmente, conform prevederilor Codului fiscal pentru apa îmbuteliată se aplică o taxă în mărime de 16 lei pentru fiecare 1 m³ de apă. Aceasta se achită de către persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și persoanele juridice, care extrag apă din fondul apelor: apă minerală naturală destinată îmbutelierii și apă potabilă extrasă destinată îmbutelierii.

Respectiv, taxa pentru apă cu aplicarea cotei în mărime de 16 lei pentru 1 m³ se achită doar de către subiecții care extrag și îmbuteliază apa minerală naturală și apa potabilă.

Totodată, este de menționat că, în scopul remedierii situațiilor similare celor reflectate în Hotărârea Curții de Conturi nr.20 din 12.04.2019, precum și creării condițiilor echitabile la achitarea taxei pentru apă pentru toți agenții economici care îmbuteliază apa, prin normele respective se propune modificarea subiecților impunerii la taxa pentru apă.

Astfel, doar în cazul în care în calitate de subiecți ai impunerii la taxa pentru apă vor fi stabilite persoanele (fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și persoanele

juridice), care utilizează apă din orice sursă în scopul desfășurării propriilor activități de fabricare a producției de executare a lucrărilor și de prestare a serviciilor, toate persoanele care îmbuteliază apa vor calcula și vor achita taxa pentru apă.

- Implementarea unui nou regim fiscal pentru persoanele fizice care colectează produse agricole și obiecte ale regnului vegetal și le comercializează agenților economici.

Impact: Încadrarea în cadrul legal a persoanelor fizice care colectează produsele agricole.

Se propune completarea Titlului II a Codului Fiscal cu capitol nou 10³ "Regimul fiscal al persoanelor fizice ce desfășoară activități în domeniul achizițiilor produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal", ce va stabili sfera aplicării, subiectul impunerii, metode de evidență și aplicare acestora, obiectul impunerii, cota de impozit, evidența subiectului.

Potrivit modificărilor propuse "Subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice rezidente care, fără a constitui o formă organizatorico-juridică pentru desfășurarea activității, colectează produse agricole și obiecte a regnului vegetal de la persoanele fizice, care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în scopul comercializării ulterioare a acestora către agenți economici, valoarea de comercializare cărora nu va depăși suma de 1,2 mln. lei pe parcursul anului calendaristic. Agentul economic care va efectua achiziția de la subiecții menționați supra a produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal vor reține final la sursa de plată un impozit în mărimea de 5 % din plățile efectuate în folosul subiectului. Asupra subiectului menționat mai sus nu se va extinde cerințele privind prezentarea dărilor de seamă financiare și statistice, ținerea evidenței contabile și financiare, efectuarea operațiilor de casă și decontărilor.

De asemenea, proiectul prevede modificări la Lege privind sistemul public de asigurări sociale și Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, prin care va obliga subiectul ce desfășoară activitatea de colectarea a produselor agricole și a obiectului regnului vegetal, în cazul în care acesta nu este asigurat la sistemul de asigurări sociale și la sistemul de asigurări medicale, să se asigure în mod individual prin efectuarea următoarelor plăți:

-La sistemul de asigurări sociale, prin achitarea 1/12 din suma fixă prevăzută în anul fiscal de gestiune;

-La sistemul de asigurări medicale, prin achiziționarea poliței de asigurări medicale cu achitarea acesteia în sumă fixă stabilită de legea în vigoare pentru anul fiscal de gestiune.

Totodată, la colectarea producției agricole de la populație, cantitatea totală și locul colectării a produselor de la persoanele fizice se va documenta zilnic în baza unui document – act/borderou, de către collector - subiectul impunerii.

În același timp, la recepționarea mărfii de la persoana fizică – subiectul impunerii(colector) agentul economic va întocmi un act de achiziție pentru mărfurile achiziționate.

- Scutirea de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale a mărfurilor exportate prin trimiteri poștale a căror valoare nu depășește 1000 euro.

Impact: Diminuarea la minim a costurilor de efectuare a exporturilor coletelor poștale.

La data de 30.10.2019 a intrat în vigoare Ordinul Serviciului Vamal nr. 408-O din 04.09.2019 privind aprobarea Instrucțiunii cu privire la procedura declarării periodice a mărfurilor exportate de către agenți economici prin intermediul trimiterilor poștale internaționale, care reglementează procedura respectivă.

De asemenea, Serviciul Vamal a dezvoltat un bloc informațional adițional în cadrul ASYCUDA World în vederea simplificării procesului de transmitere a coletelor poștale cu o valoare de până la 1 000 euro.

Implementarea procedurilor simplificate de declarare a trimiterilor poștale la export va impulsiona dezvoltarea comerțului online și va stimula întreprinderile mici și mijlocii să se extindă și să-și comercializeze produsele la nivel global. Aceasta va permite reducerea timpului de procesare, a costurilor și a cerințelor față de mediul de afaceri care prin intermediul platformelor online comercializează produse.

Totuși, pentru reducerea la minim a costurilor de export suportate de mediul de afaceri se propune ca taxa pentru efectuarea procedurilor vamale la export să nu fie percepută pentru mărfurile expediate prin intermediul trimiterilor poștale internaționale a căror valoare nu depășește 1 000 EUR.

- Implementarea „Atestatului de origine” în calitate de dovadă de origine preferențială a mărfurilor.

Impact:

Modificarea respectivă vizează implementarea unui nou mecanism de certificare a originii preferențiale a mărfurilor exportate în Confederația Elvețiană și Regatul Norvegiei, în contextul Sistemului Generalizat de Preferințe.

Adițional, această completare va oferi posibilitate exportatorilor de a declara pe propria răspundere originea mărfurilor exportate în țările care aplică sistemul REX în raport cu Republica Moldova, prin urmare și la excluderea necesității de a solicita organului vamal eliberarea certificatelor de origine de forma A.

Mecanismul de certificarea a originii preferențiale a mărfurilor pe propria răspundere a exportatorului va fi posibilă ca urmare a depunerii la Serviciul Vamal a unei cereri de obținere a statutului de exportator înregistrat.

Urmare a examinării cererii respective, Serviciul Vamal înregistrează solicitantul în sistemul exportatorilor înregistrați al Comisiei Europene (sistemul REX), prin atribuirea acestuia a unui număr REX de identificare. Prin urmare, odată cu înregistrarea exportatorului în sistem și atribuirea acestuia a numărului REX, Serviciul Vamal asigură informarea autorității vamale a Elveției și Norvegiei despre faptul că exportatorul este un exportator înregistrat și că acesta are dreptul să probeze pe propria răspundere că mărfurile exportate sunt originare „Republica Moldova”.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Identificarea unor opțiuni alternative nu a fost realizată dat fiind faptul că identificarea problemei și a soluțiilor a fost efectuată prin prisma recepționării propunerilor și relatării problemelor de la agenții economici precum și pe parcursul discuțiilor publice.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Efectele pozitive pentru menținerea situației actuale

a) Stabilitatea prevederilor fiscale și vamale fiind reprezentată prin lipsa modificărilor cadrului legislativ ce ar duce ulterior la modificarea metodelor de evidență contabilă și fiscală.

b) În cel mai bun caz, situația descrisă în compartimentul „descrierea problemei” va rămâne fără schimbare.

Efectele negative ale situației actuale:

a) Utilizarea optimizărilor fiscale și ratări bugetare.

b) Evidența contabilă și fiscală actuală care creează presiune informațională și costuri adiționale agenților economici.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Beneficii ale opțiunii recomandate sunt:

- a) Simplificarea proceselor de administrare fiscală pentru agenți economici și pentru autorități
- b) Asigurarea unei concurențe loiale prin diminuarea numărului de posibilități de optimizare fiscală.
- c) Asigurarea unui cadru legislativ clar.

Costuri ale opțiunii 1 sunt:

- a) Posibile costuri de adaptare a sistemelor de evidență și a anumitor procese ce se desfășoară în cadrul companiei.
- b) Posibile costuri de instruire a personalului ce are ca responsabilitate evidența contabilă și fiscală.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

-

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Riscurile asociate nemijlocit care vor avea impact asupra rezultatelor implementării opțiunii recomandate sunt:

- Omisiuni și erori legislative.
- Modificări conceptuale ale proiectului în urma prezentării în Parlament.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sânt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

La etapa actuală costurile de conformare nu au fost depistate.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiunii, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Implementarea opțiunii ce ține de adoptarea prevederilor proiectului de lege vine să asigure o serie de beneficii pentru mediul de afaceri prin simplificarea regulilor fiscale și prin asigurarea adaptării acestor reguli la procesele noi ale economiei.

Selectarea opțiunii date se consideră oportună în contextul în care implementarea acesteia va permite asigurarea unor condiții clare, echitabile și competitive de dezvoltare a mediului de afaceri, edificarea veniturilor proprii prin asigurarea nivelului de finanțare, asigurarea redistribuirii corecte a veniturilor și solidaritatea socială, îmbunătățirea și simplificarea mecanismelor fiscale naționale, precum și asigurarea echității și stabilității fiscale.

<p>Beneficiile ce urmează să rezulte ca urmare a adoptării proiectului de lege sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reguli clare de impozitare bazate pe echitate și simplitate fiscală; - asigurarea unei previzibilități a politicii și legislației fiscale și crearea unui mediu investițional atractiv; - stimularea unor procese economice; - extinderea bazei fiscale. <p>Concomitent, implementarea opțiunii date va asigura sporirea veniturilor fiscale prin aplicarea uniformă a administrării fiscale și vamale. În acest sens, creșterea încasărilor ca urmare a eficientizării administrării fiscale și vamale denotă o extindere a bazei fiscale prin diminuarea economiei tenebre. Astfel, pe lângă faptul că se asigură o mărire a surselor bugetare, aceasta contribuie substanțial la dezvoltarea unui mediu concurențial loial – o condiție indispensabilă pentru dezvoltarea economică sustenabilă.</p>
<p>5. Implementarea și monitorizarea</p>
<p>a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sânt necesare</p> <p>Implementarea opțiunii recomandate presupune modificarea unor serii de acte legislative precum Codului fiscal nr.1163/1997, a Codului vamal nr.1149/2000, a Legii nr.1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal, a Legii nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, a Legii nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal, a Legii nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul RM de către persoanele fizice și a altor legi conexe.</p> <p>De asemenea, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de lege se va realiza monitorizarea și identificarea privind necesitatea modificării cadrului normativ secundar. Proiectul de lege nu implică propuneri de schimbări instituționale.</p>
<p>b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea</p> <p>Indicatorii de performanță care vor sta la baza efectuării monitorizării sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suma încasărilor bugetare din impozite și taxe. - Numărul de interpelări în adresa Ministerului Finanțelor referitor la problematicile respective. - Evoluția activității economice.
<p>c) Identificați peste cit timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea</p> <p>Impacturile estimate vor fi resimțite cu începerea anului 2020 și pe parcursul anului 2021.</p> <p>Monitorizarea și evaluarea opțiunii va fi realizată anual prin prisma indicatorilor de performanță propuși.</p>
<p>6. Consultarea</p>
<p>a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă</p> <p>Principalele părți interesate în intervenția propusă sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Agenții economici - Persoanele fizice - Serviciul Fiscal de Stat - Serviciul Vamal - Ministerul Economiei și Infrastructurii - Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și a Mediului
<p>b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților</p>

Consultarea cu părțile interesate a fost realizată prin intermediul publicării proiectului de lege și recepționării opiniilor. De asemenea au fost organizate ședințe în care au fost prezentate și supuse discuțiilor propunerile ce se regăsesc în proiect.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Părțile vizate s-au expus în sensul susținerii proiectului cu înaintarea anumitor propuneri de ajustare care urmează a fi analizate de către Ministerul Finanțelor.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	+1		
povara administrativă	+2		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	+1		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	+1		
concurența pe piață	+1		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	+1		
cadru instituțional al autorităților publice	0		
alegera, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0		
situația social-economică în anumite regiuni	0		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	+1		
nivelul de salarizare	0		
condițiile și organizarea muncii	+1		
sănătatea și securitatea muncii	+1		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		

accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului			
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		
<p><i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i></p>			
Anexe			
Proiectul preliminar de act normativ Sinteză obiecțiilor și propunerilor la proiect și/sau analiza de impact Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (după caz)			

Alte materiale informative/documente (la decizia autorilor)
